

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΑ'

Τρίτη 27 Νοεμβρίου 2001 (πρωί)

Αθήνα, σήμερα στις 27 Νοεμβρίου 2001, ημέρα Τρίτη και ώρα 11.57', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικολάου Κωνσταντόπουλου, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: «Ο παρατεινόμενος πόλεμος στο Αφγανιστάν και η θέση της Ελληνικής Κυβερνήσεως».

Σύμφωνα με το άρθρο 143 παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής η διάρκεια της αγόρευσης του Πρωθυπουργού είναι τριάντα λεπτά της ώρας, του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και των Προέδρων των άλλων Κοινοβουλευτικών Ομάδων είκοσι πέντε λεπτά και των Υπουργών δεκαπέντε λεπτά. Ο χρόνος αγόρευσης εκείνου που προκαλεί τη συζήτηση –στη σημερινή περίπτωση του κ. Κωνσταντόπουλου– προσαυξάνεται κατά πέντε λεπτά της ώρας, θα μιλήσει δηλαδή και εκείνος μισή ώρα.

Δικαίωμα δευτερολογίας έχουν για δεκαπέντε λεπτά ο Πρωθυπουργός και για δέκα λεπτά οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και οι Υπουργοί. Ο Πρωθυπουργός μπορεί να τριτολογήσει για πέντε λεπτά. Ο χρόνος ομιλίας Υπουργού που παρεμβαίνει στο στάδιο των κυρίως αγορεύσεων ή των δευτερολογιών, πριν ολοκληρωθούν οι αγορεύσεις ή οι δευτερολογίες των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων, περιορίζεται στο ήμισυ του χρόνου που δικαιούται.

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα τραγικά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ ανέδειξαν με τον πιο αποτρόπαιο τρόπο το φαινόμενο των ανεξέλεγκτων δυνάμεων που δρουν στα περιθώρια της διεθνούς κοινωνίας. Δυνάμεις, οι οποίες μπορούν περισσότερο από κάθε άλλη φορά να επηρεάσουν την πορεία της παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας, γιατί πραγματικά η τρομοκρατία απειλεί συνολικά ένα τρόπο ζωής, τον οποίο εμείς αποδεχόμαστε και θέλουμε.

Επιδιώκει απειλή και σε ιδεολογικό επίπεδο, αλλά και στην

πράξη να ανατρέψει αξίες και αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται οι σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες.

Επιδιώκει να αλλάξει την καθημερινότητα του απλού πολίτη, να ενσπείρει ανασφάλεια, να αφαιρέσει ζωές αθώων, να δημιουργήσει έτσι κοινωνίες φόβου.

Επιδιώκει και απειλεί την πορεία της διεθνούς οικονομίας με σοβαρές επιπτώσεις, αλλά και εθνικές οικονομίες όπως η δική μας.

Πλήττει ευθέως την ανάπτυξη και την ευημερία.

Πλήττει ευθέως τα συμφέροντα των πλατιών λαϊκών στρωμάτων.

Επιδιώκει επίσης να χαράξει νέα σύνορα στις αντιπαραθέσεις στις διεθνείς σχέσεις, σύνορα πολιτισμού, γραμμές σύγκρουσης του Ισλάμ απέναντι στον υπόλοιπο κόσμο.

Πιστεύω ότι απ' όλα αυτά προκύπτει ότι εμείς έχουμε μεγάλη ευθύνη να διασφαλίσουμε τον κόσμο απέναντι σε μια νέα ιδεολογία ολοκληρωτισμού.

Η τρομοκρατία μας πηγαίνει πίσω και πρέπει να αντισταθούμε.

Υπάρχουν βέβαια ευθύνες για τη δημιουργία προβλημάτων ανισοκατανομής πλούτου στον πλανήτη, τις αρνητικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης, την άνιση εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου στον κόσμο, την άλυτη διαμάχη ανάμεσα στους Παλαιστινίους και στο Ισραήλ.

Καμία όμως ευθύνη δεν μπορεί να δικαιολογήσει και να νομιμοποιήσει πράξεις τρομοκρατίας, την κατάφωρη και βίαιη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των άλλων, την αποτροπή της στήριξης της ζωής χιλιάδων αθώων πολιτών.

Αλίμονό μας, αν η διεθνής κοινωνία που κατέκτησε με τόσους αγώνες ένα πλαίσιο δικαιωμάτων και θεσμών, οδηγηθεί στον τυφλό δρόμο της αυτοδικίας και οδηγηθεί από θύλακες φανατισμένων, που έστω εκπροσωπούν ελάχιστους.

Η συντριπτική πλειοψηφία των λαών θέλει την ειρήνη. Με ποιους τρόπους και ποια μέσα επιτυγχάνεται η ειρήνη; Με την απάθεια και την ανοχή απέναντι στην επομένη της 11ης Σεπτεμβρίου, με την απάθεια και την ανοχή απέναντι στους υπεύθυνους της τραγωδίας; Τι θα σήμαινε αυτό στον κόσμο; Το μήνυμα, αν επιδεικνύαμε αυτήν την ανοχή, θα ήταν απλό: συνεχίστε. Με σταυρωμένα χέρια θα παρακολουθούσαμε το καταστροφικό τους έργο.

Η άμεση αντίδραση και η διεθνής συσπείρωση κατά της τρομοκρατίας ήταν και είναι μονόδρομος. Είναι λάθος να παρασύρονται κάποιοι σε απλοϊκούς διαχωρισμούς, ότι έχουμε να κάνουμε με μία αντιπαράθεση ανατολής δύσης ή φτωχών και πλούσιων ή Ισλάμ κατά Χριστιανών. Ούτε η ανατολή ούτε οι απανταχού φτωχοί, μήτε το Ισλάμ εξουσιοδότησαν αυτήν την

τρομοκρατική ομάδα να τους εκπροσωπήσει και να επιλύσει τα προβλήματά τους. Σε ένα κηρυγμένο πόλεμο με τρομοκρατικά μέσα, και στόχους καταστροφής δεν μένουν άλλα περιθώρια από το να αντιδράσει κανείς, όπως αντέδρασε σχεδόν το σύνολο της διεθνούς κοινότητας. Στη χώρα μας και στον πολιτισμό μας είχαμε πάντα μια ευαισθησία απέναντι στους αδύναμους. Ποιοι είναι, όμως, οι πραγματικά αδύναμοι σ' ένα τέτοιο φαινόμενο όπως αυτό της τρομοκρατίας;

Είναι εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν σε αξίες και αρχές. Αυτοί είναι αδύναμοι απέναντι σε εκείνους που περιφρονούν τις αξίες και τις αρχές. Είναι οι απλοί ανυποψίαστοι πολίτες που κυκλοφορούν στο δρόμο, οι οικογενειάρχες που βγάζουν το ψωμί τους, είναι οι εργαζόμενοι που χάνουν από την τρομοκρατία τις δουλειές τους, είναι οι κάθε πολίτης αδύναμος που κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του, είναι οι αθώοι συμπολίτες μας μέσα και έξω από τα σύνορά μας, όπως έδειξαν και τα θύματα στη Νέα Υόρκη. Και γι' αυτό χρειάζεται να αποφασίσουμε με ποιους είμαστε αλληλέγγυοι; Με αυτούς τους αδύναμους πολίτες ή με εκείνους οι οποίοι τους απειλούν ή μήπως νίπτουμε τα χέρια μας ως Πόντιοι Πιλάτοι;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δίπλα στην πολιτική και ηθική πτυχή πάνω στην οποία αναφέρθηκε υπάρχει και η οικονομική. Ένα θέμα που παραγνωρίζουν ορισμένοι είναι η επίπτωση της τρομοκρατίας στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και στο βιοτικό επίπεδο όλων μας. Όχι μονάχα το κτύπημα καθ' εαυτό τι επίπτωση έχει, αλλά και ο φόβος ενός τρομοκρατικού χτυπήματος σε τι οδηγεί. Οι συνέπειες δεν περιορίζονται βέβαια στις ζημιές που επέφεραν οι πράξεις. Διαχέονται σε ολόκληρη την οικονομία και την επηρεάζουν μακροπρόθεσμα. Ήδη ο αντίκτυπος σε επιμέρους κλάδους είναι εμφανής και τον έχουμε διαπιστώσει όλοι. Οι χρηματοοικονομικές αγορές σε όλο τον κόσμο επηρεάστηκαν άμεσα και οι εργαζόμενοι βέβαια σ' αυτές. Στις αερομεταφορές σημειώθηκε μείωση του αριθμού επιβατών στην Ευρώπη κατά 10% και μείωση του εναερίου στόλου κατά 5% με αποτέλεσμα για τους εργαζόμενους: Αεροπορικές εταιρείες υποχρεώθηκαν να κλείνουν ή αντιμετωπίζουν προβλήματα. Ο κλάδος του τουρισμού και οι οικονομίες των περιοχών που δέχονται μεγάλο αριθμό τουριστών όπως και η Ελλάδα θα πιθανόν να επηρεαστεί έντονα αν δεν επανέλθει η ασφάλεια. Στο χώρο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων λόγω των μεγάλων ζημιών και των κινδύνων για τις αεροπορικές καλύψεις υπάρχει ο κίνδυνος ο κλάδος να επηρεαστεί και να έχει επιπτώσεις μονιμότερου χαρακτήρα. Το σημαντικότερο, όμως, πλήγμα είναι ότι κλονίζεται η εμπιστοσύνη και η ασφάλεια των εργαζομένων, των καταναλωτών και των επενδυτών.

Ενισχύεται η αβεβαιότητα για το μέλλον, για το τι θα γίνει και γι' αυτό μετά την 11η Σεπτεμβρίου σε όλο τον κόσμο ανεξάρτητα άρχισε να επανεξετάζεται και να επανεξετάζουν οι επιχειρήσεις τη σκοπιμότητα πραγματοποίησης επενδύσεων. Οι καταναλωτές άρχισαν να περιορίζουν τις δαπάνες τους με αποτέλεσμα φαινόμενα ύφεσης. Οι δράσεις αυτές, οι συμπεριφορές επιχειρήσεων και επενδυτών έχουν ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Σε ορισμένες χώρες –και η Ιαπωνία είναι ένα παράδειγμα– υπάρχει πια μία κατάσταση, ένα φαινόμενο ύφεσης διαρκείας. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ο ΟΟΣΑ και οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί προβλέπουν ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας για το 2002 θα είναι εξαιρετικά χαμηλός. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ο ρυθμός ανάπτυξης αναθεωρήθηκε πτωτικά σε λιγότερο από 1%. Στην Ευρώπη με δυσκολία αναμένεται να πλησιάσει το 1,5%. Ακόμη και στην Ελλάδα, όπου ο ρυθμός ανάπτυξης τρέχει με διπλάσιους ρυθμούς από εκείνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ρυθμός ανάπτυξης το 2002, όπως έχουμε δηλώσει, θα είναι περίπου 3,8%. Αυτό είναι ένα ποσοστό σαφώς χαμηλότερο από εκείνο που προβλέπαμε πριν λίγους μήνες.

Παρ' όλα αυτά δεν θέλω να δημιουργήσω ένα κλίμα ανησυχίας για τη χώρα, μέσα σε δύσκολες διεθνείς συνθήκες καταφέρνουμε και πορευόμαστε σωστά και με ασφάλεια. Δεν αρκεί, όμως, να επιδιώκουμε ότι η Ελλάδα είναι ένας ασφαλής προορισμός. Πρέπει να εξελιχθούν οι παράγοντες που γεννούν την ανασφάλεια και ενισχύουν την αβεβαιότητα. Μία πιθανή αδια-

φορία μας στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας θα σήμαινε καταστροφή θέσεων εργασίας στον τουρισμό, στις αερομεταφορές, στο χρηματοοικονομικό τομέα, θα σήμαινε ότι αδιαφορούμε για τη μείωση του βιοτικού επιπέδου των συμπολιτών μας.

Υπάρχει ένα συμπέρασμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που προκύπτει αβίαστα απ' όλα τα προηγούμενα. Το αίτημα για την ειρήνη, για την αποκατάσταση της ειρήνης προϋποθέτει την καταστολή της τρομοκρατίας και αυτός είναι ο αποκλειστικός στόχος των εξελίξεων των τελευταίων εβδομάδων. Δεν είναι ενέργεια αντεκδίκησης. Δεν πρόκειται για σύγκρουση πολιτισμών και θρησκειών. Είναι αγώνας κατά της αυτοδικμίας, της αυθαιρεσίας, της μισαλλοδοξίας, του φανατισμού που δεν νοιάζονται για ανθρώπινες ζωές. Είναι αγώνας κατά της κοινωνίας της ανασφάλειας και της παρατήρησης που επιτρέπει μία νοοτροπία ολοκληρωτισμού. Γι' αυτό σε αυτόν τον αγώνα έχουν συσπειρωθεί όλα σχεδόν τα κράτη της διεθνούς κοινωνίας ανεξάρτητα από τις πολιτικές επιλογές τους, ανεξάρτητα από τις συμμαχίες τους τις θρησκείες τους, τις ιδεολογίες τους, και σ' αυτό τον αγώνα είμαστε αλληλέγγυοι. Συμπαρατασσόμαστε με τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τους συμμάχους μας στο ΝΑΤΟ, στηρίζουμε τις προσπάθειες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Αυτό επιβάλλουν οι αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας, για τις οποίες έχουμε αγωνιστεί καθ' επανάληψη στην ιστορία μας. Αυτό επιβάλλει το συμφέρον της χώρας, της Ελλάδας!

Το μέγεθος των απειλών της τρομοκρατίας, η φονταμενταλιστική και ιδεολογική φόρτιση τους που πείθουν για τη συνέχιση της απειλής σε βάθος χρόνου –δεν σταματά εδώ– και η δυσχέρεια εντοπισμού αυτών που κατευθύνουν αυτές τις πράξεις προδικάζουν και το μέγεθος της κινητοποίησης, αλλά και τα μέσα εκείνων που αντιτίθενται, όπως εμείς, στην τρομοκρατία.

Εμείς πρέπει να έχουμε γνώμονα το μέτρο, την αναλογικότητα των μέσων που χρησιμοποιούνται σε σχέση με τους σκοπούς που επιδιώκονται. Πρέπει να προσφύγουμε σε πρόσφορα μέσα για την αποτροπή θυμάτων σε άμαχους πληθυσμούς. Συγχρόνως, πρέπει να διαφυλάξουμε ό,τι είναι αναγκαίο, τα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες. Με βάση αυτήν την αρχή, χαράξαμε την πολιτική μας.

Και ποια είναι η πολιτική μας; Η Κυβέρνηση έχει διαμορφώσει προ πολλού μία πολιτική παρέμβασης στη διεθνή ζωή, που εμπνέεται ακριβώς από τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου. Στα Βαλκάνια έχουμε επιδιώξει τη δημιουργία συνθηκών ειρήνης και συμβίωσης. Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουμε στηρίξει την πίεση που ασκείται για τη λύση του μεσανατολικού, την αρωγή στα αναπτυσσόμενα κράτη, στις ανθρωπιστικές δράσεις, για να περιορίσουμε τα φαινόμενα της εξαθλίωσης.

Σε κάθε βήμα αναδεικνύουμε το Διεθνές Δίκαιο και τους θεσμούς που το στηρίζουν ως αναγκαία βάση των δράσεών μας στη διεθνή σκηνή. Η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπερασπίζεται συγχρόνως την προοπτική της ελληνικής κοινωνίας ως μία δημοκρατικής, ελεύθερης και ανοικτής κοινωνίας. Οι εξελίξεις δικαιώνουν αυτήν την πορεία που ακολουθήσαμε. Δικαιώνουν και τη στάση μας σε αυτήν την κρίση. Οφείλουμε να συνεχίσουμε μελλοντικά στην ίδια κατεύθυνση χωρίς δισταγμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η νέα σελίδα της 11ης Σεπτεμβρίου στην παγκόσμια ιστορία έρχεται να αλλοιώσει την πορεία των γεγονότων σε μία εποχή, που ήδη παρουσιάζει καινούρια γνωρίσματα, νέες προκλήσεις, ευκαιρίες, απειλές. Η ανάπτυξη και η ευημερία του 20ού αιώνα λειτούργησε μονόπλευρα για κάποιους λαούς. Άλλοι επωφελήθηκαν, άλλοι έμειναν όμως σε υστέρηση, σε εξαθλίωση, σε πείνα, σε ταπείνωση. Έμειναν σε συνθήκες που επιτρέπουν να ανθεί η βία, ο φανατισμός, ο περιορισμός στοιχειωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και μεγάλων κατηγοριών πληθυσμού, όπως οι γυναίκες.

Η πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού το 1989 είχε ήδη σηματοδοτήσει μεγάλες αλλαγές στο διεθνές σύστημα. Κρίσεις που υποδαυλίζουν τη μετανάστευση, κρίσεις που ευνοούν τη διαφθορά και την παρανομία. Και προκύπτει ότι είναι αναγκαίες σε υπερεθνικό επίπεδο πιο στενής συνεργασίας πολιτικές αποτε-

λεσματικής αντιμετώπισης αυτών των γεγονότων.

Η τελευταία δεκαετία του 20ου αιώνα ανέδειξε τις Ηνωμένες Πολιτείες σε κύριο παίκτη στο διεθνές σκηνικό με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Κίνα και τη Ρωσία να επιδιώκουν την τελική διαμόρφωση ενός πολυκεντρικού παγκόσμιου συστήματος. Όμως, χρειάζεται παράλληλα να ενισχύουμε τη διεθνή κοινότητα δικαίου, να αναβαθμίσουμε τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

Ένα άλλο φαινόμενο έχει επίσης σημασία. Ισχυροί παράγοντες οικονομικής εξουσίας, διεθνείς επιχειρήσεις, διεθνή ιδιωτικά οικονομικά δίκτυα αναδεικνύονται δίπλα στα εθνικά κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς και επηρεάζουν με πρωτόγνωρο τρόπο τις διεθνείς εξελίξεις. Αυτή η μορφή της παγκοσμιοποίησης η οποία ως γενικότερο φαινόμενο έχει θετικές και αξιοποιήσιμες πλευρές για την ανθρώπινη ευημερία, συχνά όμως συμβάλλει σε ανισότητες, σε εκμετάλλευση, σε κάθε λογής οικονομικές και εθνικές υποτέλειες.

Ο έλεγχος της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας γίνεται όλο και πιο επιτακτικός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι διακρατικοί συνασπισμοί, οι διεθνείς οργανισμοί, στους πλέον σημαντικούς των οποίων μετέχει η Ελλάδα πρέπει, εκτός από τον κύκλο των στόχων και των συμφερόντων που υπηρετούν, να αναλάβουν τις ευθύνες τους για ευρύτερα προβλήματα που βαραίνουν στον πλανήτη, να σκύψουν πάνω στις αιτίες που δημιουργούν αυτές τις αποστάσεις ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς, τους μορφωμένους και τους απαιδευτους, τους δυνατούς και τους αδύνατους. Ο αγώνας για το κλείσιμο της ψαλίδας των ανισοτήτων, για δίκαιες λύσεις στις διακρατικές διαφορές, για τον έλεγχο της ανεμμάτιστης ιδιωτικής διεύθυνσης, για την ενίσχυση του δικαίου, είναι ένας αγώνας πολιτικός. Αυτός ο αγώνας μας αφορά όλους.

Τις τελευταίες μέρες είχαμε μια σημαντική εξέλιξη στην παγκόσμια οικονομία. Αποφασίσαμε τα εκατόν σαράντα δύο μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου του ξεκίνημα ενός νέου γύρου διαπραγματεύσεων για την επίλυση βασικών εμπορικών προβλημάτων, την απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου. Αυτή είναι μία δυνατότητα, γιατί προσφέρει στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες περισσότερες δυνατότητες να αναπτύξουν το εμπόριό τους και να συμμετάσχουν στην παγκόσμια ευημερία.

Είπα και πριν ότι όλο και περισσότερο στο νέο διεθνές περιβάλλον εξαρτώνται εθνικά ζητήματα από τις διεθνείς εξελίξεις. Το κράτος σήμερα όλο και λιγότερο μπορεί από μόνο του να αντιμετωπίσει πολύπλοκες διασυνδέσεις διεθνών συμφερόντων και να επιλύσει παρόμοια προβλήματα. Έχουμε ανάγκη από ένα νέο ολοκληρωμένο σύστημα ασφάλειας, που με θεσμούς, μέσα, διαδικασίες, με νέους κανόνες αλλά και με εγγυήσεις θα διασφαλίζει αποτελεσματικά τον τρόπο ζωής μας. Χωρίς φόβο να μπορούμε να απολαύσουμε την ελευθερία, τα δικαιώματα και τα αγαθά που έχουμε κατακτήσει.

Γι' αυτό εμείς πιστεύουμε, επειδή είμαστε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ευθύνη να προχωρήσει στην κατεύθυνση ενός ενισχυμένου συλλογικού συστήματος ασφάλειας, με βάση τις αρχές της αλληλεγγύης, της αμοιβαίας συνδρομής και της διεθνούς νομιμότητας.

Όμως χρειάζεται και μια παγκόσμια αντιμετώπιση της τρομοκρατίας με την ενίσχυση των υπαρχόντων θεσμών, με τη δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών πρόληψης. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών είναι ο ιδανικός οργανισμός, ο οποίος σε συνεργασία με άλλους περιφερειακούς οργανισμούς, θα πρέπει να διαμορφώσει μια κοινή συναίνεση, μια πολιτική σ' αυτήν την κατεύθυνση, να διοχετεύσει σε κατάλληλα όργανα πρόληψης και καταπολέμησης την πολιτική αυτή. Τα σχήματα που θα πάρουν τα όργανα αυτά, οι κατευθύνσεις, οι διασυνδέσεις τους με την περιφερειακή οργάνωση, μπορούν να εκπονηθούν και να συζητηθούν. Σημασία έχει να συμφωνήσουμε πολιτικά ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών πρέπει να παίξει αυτό το ρόλο.

Η συσπείρωση της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας δεν πρέπει επίσης να επισκιάσει την προσπάθεια για τη λύση άλλων προβλημάτων. Ανέφερα το Μεσα-

νατολικό. Είναι το Κυπριακό, είναι η ανασυγκρότηση των Βαλκανίων. Πρέπει αμείωτα να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας.

Θέλω τέλος να αναφέρω και μια άλλη σημαντική εξέλιξη στις διεθνείς σχέσεις. Αυτές τις ημέρες υπήρξε μια προσέγγιση των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας και δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για στενή συνεργασία μεταξύ NATO και Ρωσίας. Ανάλογο κλίμα δημιουργείται μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Μόσχας. Αυτές οι εξελίξεις είναι πολύ θετικές και τις χαίρεται, πολύ περισσότερο που η Ελλάδα, όταν αυτό δεν ήταν ιδιαίτερα δημοφιλές στο NATO, υποστήριζε σχεδόν μόνη της την αναβάθμιση των σχέσεων της Ρωσίας με τη Συμμαχία, επειδή η χώρα μας πάντα θεωρούσε ως αναπόσπαστο παράγοντα της ασφάλειας στην Ευρώπη, στην Ασία και στον Καύκασο, τη Ρωσία.

Η συνεργασία αυτή είναι πολύ θετική. Πρέπει όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να δράσουμε και μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ασφάλεια και ελευθερία δεν είναι αξίες αντιθετικές. Συνδέονται στενά μεταξύ τους. Ελευθερία χωρίς ασφάλεια άλλωστε είναι αδιανόητο. Τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου ήλθαν να υπογραμμίσουν με τον πιο τραγικό τρόπο αυτήν την πραγματικότητα.

Η επιδίωξή μας είναι διπλή. Αφ' ενός να καταπολεμήσουμε αποτελεσματικά την απειλή της τρομοκρατίας και αφ' ετέρου να μεγιστοποιήσουμε τους όρους για την απόλαυση της ελευθερίας και της ασφάλειας.

Τι επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Ένωση; Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε ήδη συζητήσει πριν καιρό στη Σύνοδο του Τάμπερε τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Αυτό θέλουμε. Να υπάρχει ένας χώρος όπου ισχύουν οι αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπάρχει ασφάλεια για όλους τους πολίτες και υπάρχει και δικαιοσύνη, η οποία κατοχυρώνει αυτές τις αρχές.

Χρειάζονται, λοιπόν, πολιτικές οι οποίες κατοχυρώνουν τις αρχές και τις πραγματώνουν. Χρειάζονται μέτρα που θα προστατεύουν τα δικαιώματα του πολίτη για την ελεύθερη διακίνησή του, για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και βέβαια να μην υπάρχουν κίνδυνοι από το οργανωμένο έγκλημα.

Σίγουρα, όταν εφαρμόζεται μια τέτοια πολιτική, παρουσιάζονται προβλήματα και διλήμματα. Για παράδειγμα, πώς είναι δυνατόν κάθε ένας από εμάς να δεχθεί περιορισμούς στα δικαιώματά του για να προστατευθούν άλλα δικαιώματα, δικαιώματα που εν δυνάμει απειλούνται, παραδείγματος χάρι το δικαίωμα στη ζωή και στη σωματική ακεραιότητα. Υπάρχει πολλές φορές η ενδόμυχη σκέψη: εγώ δεν απειλούμαι, άρα εφόσον δεν απειλούμαι, μπορώ να κρίνω διαφορετικά, να μη δέχομαι, να αντιτίθεται σε ορισμένα μέτρα, να μη συνεργώ στη δημιουργία και αυτού του χώρου ελευθερίας και ασφάλειας. Αλλά αυτή η σκέψη είναι αφελής και δεν ταιριάζει στους Έλληνες πολίτες.

Στα πλαίσια της συζήτησης που διεξάγεται αυτήν τη στιγμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση η ελληνική Κυβέρνηση έχει, τόσο στο θέμα του ορισμού της έννοιας της τρομοκρατίας όσο και σε εκείνο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, πάρει μια σαφή θέση. Πρέπει αφ' ενός μεν να εξασφαλίσουμε την προστασία της ασφάλειας των πολιτών, γιατί αυτό είναι το ύψιστο αγαθό και όρος άσκησης των ελευθεριών του, για να έχει αυτές τις ελευθερίες και να μπορεί να τις ασκεί και αφ' ετέρου να διασφαλίσουμε ότι δεν θα καταργηθούν τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες: η ελευθερία του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι, βεβαίως η ελευθερία της έκφρασης και άλλες.

Γι' αυτό εμείς υποστηρίξαμε κι έτσι θα είναι ότι στην έννοια της τρομοκρατίας δεν μπορούν να ενταχθούν δραστηριότητες οι οποίες είναι ξένες προς τον τρομοκρατικό σκοπό, παραδείγματος χάρι συνδικαλιστικές δραστηριότητες, διαδηλώσεις, διαμαρτυρίες. Αυτά είναι ελεύθερα, όπως και πολλά άλλα. Πρέπει να βρούμε το μέτρο και τη σωστή τομή.

Στο εσωτερικό μας έχουμε ενισχύσει τα αναγκαία μέτρα ασφάλειας, πρόληψης, καθώς και υγειονομικής προστασίας. Συνεργαζόμαστε εποικοδομητικά με τις ομόλογες υπηρεσίες σε διακρατικό επίπεδο. Εντατικοποιούμε τις προσπάθειές μας για μια συνολική αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας στη χώρα μας. Και γι' αυτό έχουμε αυξήσει και τον προϋπολογισμό του

Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για το 2002, σχεδόν κατά 20% ως προς τις δαπάνες του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, αλλά και ισχυρά ως προς τις υπόλοιπες δαπάνες. Ξέρετε ότι το θέμα της ασφάλειας είναι ένα θέμα το οποίο απασχολεί και σε σχέση με την Ελλάδα τη διεθνή κοινότητα.

Πολλοί το θέτουν σε σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Εμείς οργανώνουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες με κριτήριο ότι σε καμία περίπτωση είτε είναι αυτή η διεθνής κατάσταση είτε είναι άλλη η διεθνής κατάσταση, δεν θα πρέπει να υπάρξει πρόβλημα. Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να υπάρχει απόλυτη ασφάλεια. Θα το επιτύχουμε αυτό, γι αυτό είμαστε προσεκτικοί βέβαια απέναντι σε σχόλια, απέναντι σε σκέψεις, αλλά δεν δεχόμαστε ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει και δεν θα υπάρξει η ασφάλεια εκείνη η οποία θα εξασφαλίσει την άρτια τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Θέλουμε συγχρόνως την ένωση –και θέλω να το τονίσω αυτό– ως πολυπολιτισμικό χώρο ελευθερίας και δικαιοσύνης. Δεν είναι η ένωση ενός πολιτισμού, μιας θρησκείας ή μιας άποψης. Είναι η ένωση όπου υπάρχουν πολλές απόψεις, όπου υπάρχουν πολλές θρησκείες και υπάρχουν και πολλοί πολιτισμοί και διαφορετικές πρακτικές. Δεν θέλουμε, όμως, την ένωση φρούριο, αλλά δεν την θέλουμε και ξέφραγο αμπέλι. Θέλουμε ανοικτές κοινωνίες, θέλουμε να προστατεύει αποτελεσματικά όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από φυλή, θρησκεία, χρώμα και πεποιθήσεις.

Για όλους πρέπει να υπάρχει η ίδια ασφάλεια χωρίς διακρίσεις. Αλλά για όλους πρέπει να υπάρχει ασφάλεια. Και στις συνθήκες αυτές που αίρουν την ασφάλεια, εμείς εναντιωνόμαστε. Γι αυτό θέλουμε την ένωση να προωθήσει την ανάπτυξη μιας συνεκτικής πολιτικής για τη μετανάστευση και την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης. Θέλουμε τη θέσπιση ρυθμίσεων για τους πρόσφυγες, τους οικονομικούς μετανάστες και το καθεστώς ασύλου, τη διαμόρφωση αποτελεσματικής πολιτικής για την προστασία των εξωτερικών συνόρων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επανέλθω αργότερα στο θέμα της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως τη εξωτερικής πολιτικής.

Θέλω να κλείσω τονίζοντας την παρουσία των θέσεών μας και της πολιτικής μας απέναντι στη νέα πραγματικότητα. Αυτές οι θέσεις κτίζονται στις πάγιες αξίες και αρχές μας. Τις υπερασπιζόμαστε σε όλους τους οργανισμούς που συμμετέχουμε και έτσι θα συνεχίσουμε. Συγχρόνως πορευόμαστε με σύνεση και αίσθηση ευθύνης στη νέα πραγματικότητα που διαμορφώθηκε μετά την 11η Σεπτεμβρίου.

Η Κυβέρνηση εγγυάται και προασπίζει την ασφαλή πορεία μας μέσα στην Ευρώπη, εγγυάται και διασφαλίζει τη διασφάλιση των κεκτημένων του ελληνικού λαού. Έχουμε κατακτήσει με αγώνες και με κόπους τη δημοκρατία στη χώρα μας –αυτό είναι ένα κεκτημένο– έχουμε κατακτήσει ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες– αυτό είναι κεκτημένο– και πρέπει να διασφαλίσουμε τα δικαιώματα αυτά απέναντι σε κινδύνους που απειλούν τον περιορισμό τους. Έτσι θα κατακτήσουμε το στόχο μας που είναι η Ελλάδα να είναι ισχυρή, η Ελλάδα να είναι σταθερή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να πορεύεται στην ανάπτυξη και σ' ένα καλύτερο επίπεδο ζωής με ειρήνη και συνεργασία με όλους τους λαούς. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος του Συνταγματικού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Σημίτης εμφανίστηκε σήμερα ως καθαρός απολογητής των επιλογών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και του κ. Μπους. Μου προκαλεί κατάπληξη η απόλυτη ταύτιση, η μη τήρηση, έστω κάποιων, αποστάσεων.

Ο κ. Σημίτης δικαιολόγησε απόλυτα τους βομβαρδισμούς και τον πόλεμο. «Δεν μένει άλλο περιθώριο αντίδρασης» είπε, «παρά μόνο ο τρόπος που αντέδρασε ο πολιτισμένος κόσμος». Επειδή μίλησε για τον πολιτισμένο κόσμο, θα ήθελα να παραπέμψω τον κύριο Πρωθυπουργό στην έκκληση της Φρανκφούρ-

της κατά του πολέμου, μια έκκληση που υπογράφουν διανοούμενοι απ' όλο τον κόσμο και μεταξύ τους πέντε νομπελίστες, γνωστοί και αγαπητοί και στον ίδιο τον κύριο Πρωθυπουργό. Να με συγχωρήσει, λοιπόν, ο κ. Σημίτης, αλλά εγώ, αυτούς θεωρώ ως εκφραστές του πολιτισμένου κόσμου και όχι τον κ. Μπους και τα υψηλόβαθμα στελέχη των εταιρειών πετρελαιοειδών, των πολεμικών βιομηχανιών, που είναι οι περισσότεροι Υπουργοί του. «Να αποφασίσουμε με ποιους είμαστε αλληλέγγυοι, με τους αδύναμους ή με αυτούς που τους απειλούν», μας κάλεσε ο κύριος Πρωθυπουργός.

Εμείς κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε αλληλέγγυοι με τους αθώους πολίτες που έχασαν τη ζωή του στη Νέα Υόρκη, με τα αθώα θύματα της Ουάσιγκτον, της Νέας Υόρκης και των άλλων αμερικανικών πόλεων, είμαστε όμως αλληλέγγυοι και με τα αθώα θύματα του Αφγανιστάν. Είμαστε αλληλέγγυοι με τους εκατοντάδες χιλιάδες Αφγανών, που κινδυνεύουν να πεθάνουν αυτό το χειμώνα από την πείνα, τις κακουχίες, τις στερήσεις και τις πολεμικές επιδρομές. Είμαστε αλληλέγγυοι με τους χιλιάδες των μεταναστών, που συλλαμβάνονται και κρατούνται χωρίς την τήρηση στοιχειωδών εγγυήσεων, χωρίς στην αρχή του 21ου αιώνα να έχουν εξασφαλίσει το δικαίωμα να είναι άνθρωποι και την αξίωση να αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι, μονάχα επειδή είναι μετανάστες και κατάγονται από τη Μέση Ανατολή ή από άλλες χώρες.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι «η τρομοκρατία μας πηγαίνει πίσω και πρέπει να αντισταθούμε». Θα μου επιτρέψει να συμπληρώσω. Ναι, αλλά και ο πόλεμος μας πηγαίνει πίσω και πρέπει και στον πόλεμο να αντισταθούμε. Και ο ακρωτηριασμός της δημοκρατίας μας πηγαίνει πίσω και πρέπει και σ' αυτό το πεδίο να αντισταθούμε, για τον απλούστατο λόγο, διότι η πρόκληση της τρομοκρατίας θα μας πάει πολύ πιο πίσω και με πιο ραγδαίους ρυθμούς, αν πετύχει να ενεργοποιήσει ιερούς πολέμους, να εμπνεύσει νεοψυχροπολεμική διαίρεση του κόσμου και να οδηγήσει σε δημοκρατίες υπό περιορισμό, που θα αποδέχονται, για το καλό τους περιορισμούς.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι, σ' αυτές τις καινούριες συνθήκες μιας παγκοσμιοποίησης με διεθνοποιημένες οικονομικές δομές, σημαία της κυβερνητικής πολιτικής είναι το Διεθνές Δίκαιο.

Αλλά κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτά που γίνονται γύρω μας και αφορούν αμέσως και εμάς ελάχιστη σχέση έχουν με το Διεθνές Δίκαιο. Η Χάρτα των Δικαιωμάτων, ως προσώμιο ενός ευρωπαϊκού συντάγματος ή ως ευχολόγιο, ως κείμενο διακηρυκτικό στη σύνοδο της Νίκαιας, ελάχιστη σχέση έχει με όσα αποφασίζουν οι Υπουργοί Δημόσιας Τάξης, Δικαιοσύνης και Άμυνας.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι, απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου θα δώσει τη δυνατότητα στις αδύναμες χώρες να ορθοποδήσουν. Κλασική αντίληψη, την οποία διακήρυξε προσφάτως και ο κ. Μπους, που θέλει το εμπόριο να λύνει τα θέματα της κοινωνικής προστασίας, της ισορροπίας και της σταθερότητας. Η κλασική αντίληψη, που αρνείται το φόρο Tobbin, που αρνείται τη ρύθμιση των χρεών των χωρών του τρίτου κόσμου, των αδύναμων χωρών, που θεωρεί τρομοκράτες της παγκόσμιας τάξης τα νέα κοινωνικά κινήματα, που στο Πόρτο Αλέγκρε, στο Σηάτλ, στη Γένοβα και αλλού διακηρύσσουν την αξίωσή τους, για ένα διαφορετικό κόσμο που είναι εφικτός και που πρέπει να έχει τον ανθρωπισμό του, βάζοντας πάνω από τα κέρδη τον άνθρωπο. Αυτή είναι η πραγματικότητα, την οποία βιώνουμε σε μια περίοδο, που κυριαρχείται από ραγδαίες μεταβολές και ξεχωριστές αντιφάσεις.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια εποχή στρατηγικών ανατροπών. Αυτή η πραγματικότητα, που μας περικλείει και μας αφορά όλους, έρχεται από την ιστορία, αλλά φτάνει κάθε μέρα ιστορία. Είναι μια περίοδος απ' αυτές, που καταγράφονται ως μοναδικές στην πορεία της ανθρωπότητας. Η διπλή εικόνα του 21ου αιώνα, από το ξεκίνημά του ήδη έχει τρομακτική ένταση. Από τη μια ο εφιάλτης της τρομοκρατίας και η παράνοια του πολέμου, από την άλλη η κλωνοποίηση ανθρώπινου εμβρύου για θεραπευτική εξασφάλιση βλαστοκυττάρων. Τα αντιφατικά βήματα ενός ελκυστικού και επίφοβου αιώνα, τα μεγάλα γεγονότα και

τα μεγάλα προβλήματα σε μια εποχή που δεν υπάρχουν βεβαιότητες και συνταγές, σαν αυτές που διακήρυξε προηγουμένως, ερήμην της πραγματικότητας, ο κύριος Πρωθυπουργός. Ο κίνδυνος είναι πράγματι ο κόσμος να γίνει αιχμάλωτος του φόβου. Ο ζόφος επαπειλείται, αν η ανθρωπότητα διαμελιστεί από τους ολετήρες του πολέμου, από τους ολετήρες της βίας. Η αγωνία πλεονάζει, μήπως οι φανταστικές επιστημονικές, τεχνολογικές και ηλεκτρονικές κατακτήσεις εξακολουθήσουν να μην εξασφαλίζουν ευημερία και δημοκρατία για όλους, ειρήνη και σταθερότητα για τον κόσμο, δικαιοσύνη και ασφάλεια για τις κοινωνίες και τους ανθρώπους.

Με αυτές τις γενικότερες σκέψεις πήρε ο Συνασπισμός την πρωτοβουλία να ζητήσει την 1.11.2001 τη σημερινή συζήτηση. Τη συζήτηση αυτή, έπρεπε να την έχει προκαλέσει με δική του πρωτοβουλία η Κυβέρνηση, για να ενημερώσει υπεύθυνα και να ακούσει προσεκτικά, για να συνεκτιμήσει τις απόψεις της Εθνικής Αντιπροσωπείας, των πολιτικών, πνευματικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας. Το ότι δεν το θέλησε η Κυβέρνηση να επισπεύσει αυτό το συλλογικό προβληματισμό εδώ στη Βουλή, δεν είναι τυχαίο, γιατί υποτιμά το ρόλο της Βουλής και αντιμετωπίζει την κοινοβουλευτική διαδικασία, ως μονοσήμαντη κομματική αντιδικία. Διακατέχεται από ένα επικίνδυνο και εντυπωσιακό αίσθημα αυτάρκειας και αυθεντίας. Περιφρονεί και μηδενίζει την άποψη των άλλων κομμάτων, θεωρεί ότι κάθε διαφορετική άποψη της αμφισβητεί «τον αέρα του παντογνώστη», με τον οποίο πορεύεται.

Δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά, που η Κυβέρνηση θέλει να χειρίζεται με εσωστρεφή και κλειστό τρόπο κρίσιμα θέματα, που αφορούν το παρόν και το μέλλον του τόπου: Ποια θα είναι η αυριανή κοινωνία, ποια θα είναι η θέση της χώρας στον κόσμο που αλλάζει με τόσο ραγδαίο τρόπο, με ρυθμούς πρωτοφανείς στη μέχρι σήμερα εξέλιξη.

Διαβουλευεται η ελληνική Κυβέρνηση με το ΝΑΤΟ, με τις ΗΠΑ, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπογράφει συμφωνίες, αναλαμβάνει δεσμεύσεις, αποφασίζει αποστολή εθνικών στρατευμάτων εκτός συνόρων, συναινεί για την υποβάθμιση των δημοκρατικών εγγυήσεων έναντι των αντιτρομοκρατικών οδηγιών, συμπτύσσει στις αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Άμυνας για την Ευρωαστυνομία, τον Ευρωστράτο, το Ευρωπαϊκό Ένταλμα, αυτόματης σύλληψης, έκδοσης και παράδοσης και ημεδαπών, για τον ανιστόρητο και αντιεπιστημονικό ορισμό της τρομοκρατίας, για την κωδικοποίηση πράξεων που την υλοποιούν και ενεργειών που την υποστηρίζουν ή την ενθαρρύνουν. Την ίδια ώρα, δεν διαβουλευεται με τα άλλα κόμματα. Δεν ενστερνίζεται τις ανησυχίες και αντιρρήσεις διαπρεπών ξένων και Ελλήνων επιστημόνων. Δεν συνυπολογίζει τη δημοκρατική ευαισθησία της ελληνικής κοινωνίας. Δεν συγκρατείται ούτε από τις σαφείς ρήτρες του νέου Συντάγματος, που το ψηφίσαμε πριν από μήνες, και είναι νέο, αλλά, δυστυχώς, θα έχει την παραδοσιακή μεταχείριση, που επιφυλάσσουν στα συντάγματα οι εκάστοτε κυβερνώντες.

Οι πανηγυρισμοί για τις διατάξεις που υπήρξαν θετικές, στον τομέα των δικαιωμάτων του νέου Συντάγματος, ποδοπατούνται και περιφρονούνται κατά τρόπο ωμό, από όσα αποφασίζουν οι Υπουργοί Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης. Και αυτή είναι η πραγματικότητα.

Γνωρίζει πολύ καλά η Κυβέρνηση, ότι πολλά απ' αυτά που συνυπογράφει και αποφασίζει δημιουργούν σοβαρά ζητήματα εθνικής κυριαρχίας και παραβίασης του Συντάγματος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Γνωρίζει πολύ καλά ότι τα σχετικά κανονιστικά πλαίσια, τα οποία επεξεργάζονται οι εμπειρογνώμονες της Κομισιόν, επινοούνται και διαμορφώνονται μακριά από τα κοινοβούλια των ευρωπαϊκών χωρών και σε αντίθεση με τις προσεγγίσεις του Ευρωκοινοβουλίου, σε αντίθεση με τους προβληματισμούς των Ευρωπαίων νομικών, συνταγματολόγων και δημοσιολόγων, χωρίς το δημόσιο έλεγχο από κανένα θεσμό ή καμιά κοινή γνώμη καμιάς ευρωπαϊκής χώρας.

Γνωρίζει η ελληνική Κυβέρνηση ότι αποφασίζονται όργανα και μηχανισμοί ελέγχου καταστολής ή και επεμβάσεων χωρίς να

υπάρχουν οι πολιτικές δομές ρύθμισης και ελέγχου αυτής της εξουσίας. Χωρίς, δηλαδή, να υπάρχει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και κατά παραβίαση των εθνικών συνταγμάτων, χωρίς να υπάρχει δεσμευτική ευρωπαϊκή Χάρτα Δικαιωμάτων, αλλά και κατά παραβίαση της διακήρυξης του Ο.Η.Ε., της Ευρωπαϊκής Σύμβασης και των εθνικών συνταγματικών εγγυήσεων, για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες του πολίτη.

Η ελληνική Κυβέρνηση με τη στάση της λέει ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτε άλλο, ότι όλα έχουν καλώς. Δεν έφερε στο επίκεντρο του δημόσιου χώρου, της πολιτικής και κοινωνικής διαδικασίας τα συγκλονιστικά γεγονότα και τις καθοριστικές επιπτώσεις τους, αλλά διατήρησε την τρέχουσα συμπεριφορά του πολιτικού συστήματος, «εντός και επί τα αυτά» μιας δικομματικής αυτοϊκανοποίησης, μιας πολωτικής περιχαράκωσης και μιας επικοινωνιακής κατανάλωσης του κουρνιαχτού της καθημερινότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόθεσή μας δεν είναι να ασκήσουμε απλή κριτική στους κυβερνητικούς χειρισμούς. Το κάνουμε και αυτό. Δεν πρέπει, όμως, να παραγνωρίζουμε ότι το ζητούμενο είναι άλλο. Σήμερα, δεν έχει νόημα να εκτιμήσουμε την εξέλιξη των στρατιωτικών επιχειρήσεων. Δεν υπάρχει κανείς, που να αμφέβαλε εξ αρχής, για την κατάρτιση αυτών των επιχειρήσεων. Ο πόλεμος έγινε, οι Ταλιμπάν κατέρρευσαν, αλλά ο κόσμος δεν μπήκε σε περίοδο σταθερότητας και ασφάλειας. Διακηρύσσεται η επέκταση του πολέμου, η αντιτρομοκρατική εκστρατεία διαρκείας. Η ψύχωση της ανασφάλειας παραλύει τις κοινωνίες. Οι επικοινωνιακοί μηχανισμοί κατεργάζονται την παγκόσμια κοινή γνώμη, ώστε πρόθυμα να παραιτηθεί από τις ελευθερίες της και να δεχθεί παραβιάσεις των δικαιωμάτων στο όνομα της σωτηρίας της, στο όνομα δηλαδή της εκστρατείας κατά της τρομοκρατίας.

Η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, δυστυχώς, γίνεται κύριο θέμα της διεθνούς πολιτικής και η διεθνής διπλωματία γίνεται μονοδιάστατη, αφού, η πρωτοφανής σύμπτωση κατά της τρομοκρατίας δεν είναι σε θέση να λύσει ούτε ένα από τα μεγάλα διεθνή περιφερειακά ή τοπικά προβλήματα, στη Μέση Ανατολή, στα Βαλκάνια, στην Κύπρο και αλλού.

Απ' αυτήν τη σκοπιά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε ότι τρία είναι τα μεγάλα θέματα.

Το πρώτο αναφέρεται στο νέο πλαίσιο της διεθνούς συνύπαρξης, των συλλογικών δομών και των θεσμικών λειτουργιών των νέων συσχετισμών, στη νέα αντίληψη Διεθνούς Δικαίου που θα ενισχύσει το σύστημα της συλλογικής ασφάλειας. Γιατί αυτό που έγινε, με την τριμερή συνάντηση, Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής - Ρωσίας - Κίνας, με συνυπολογισμό και της Ινδίας, είναι άλλο πράγμα, εντελώς διαφορετικό, από την οικοδόμηση συλλογικών δομών διεθνούς ασφάλειας.

Το δεύτερο θέμα είναι η θέση και η προοπτική της Ευρώπης, εντός αυτού του πλαισίου, ως αυτόνομης πολιτικής οντότητας και στρατηγικής παρουσίας.

Το τρίτο πρόβλημα είναι το μέλλον των ανοικτών κοινωνιών, των δημοκρατικών κοινωνιών και ο σαφής κίνδυνος που τις απειλεί.

Πάνω σε αυτά, λοιπόν, τα τρία μεγάλα θέματα οφείλουμε να διαμορφώσουμε, ως χώρα, πολιτική.

Το πρώτο το νέο πλαίσιο της διεθνούς διακυβέρνησης, είναι ανάγκη να μας απασχολήσει συστηματικά, όχι με τη μονοσήμαντη λογική της θεώρησης του κυρίου Πρωθυπουργού, «δεν είχαμε τί άλλο να κάνουμε». Αυτό είναι η απάντηση του πολιτισμού, ώστε εκ του πλαισίου να υιοθετηθεί εκείνο το οποίο ο ίδιος ο κύριος Πρωθυπουργός -και σωστά- αφορίζε, ότι δεν πρέπει να πάμε σε πόλεμο πολιτισμών, θρησκειών και ηγεσιών.

Η μεγάλη διεθνής συμμαχία που συγκροτήθηκε υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, προκειμένου να φέρει σε πέρας τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, είναι το νέο στοιχείο στην παγκόσμια πραγματικότητα που διαμορφώθηκε μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στη Νέα Υόρκη. Ακόμη και το ΝΑΤΟ παραμερίστηκε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά τις όποιες διστακτικότητες, τελικά χειραγωγήθηκε και ο ΟΗΕ ενταφιάστηκε στο νεκροταφείο των ιστορικών συμβόλων.

Το μεγάλο ερώτημα είναι, αν αυτή η συμμαχία θα αποτελέσει την αρχή για τη διαμόρφωση ενός νέου συστήματος συλλογικής ασφάλειας, στο σύγχρονο κόσμο. Δεν γίνεται αυτό και η ελληνική φωνή δεν ακούγεται προς αυτήν την κατεύθυνση παρά μονάχα στις διακηρύξεις. Αυτό το νέο σύστημα διεθνούς ασφάλειας, βεβαίως θέλει συλλογικό οργανισμό της διεθνούς κοινότητας, όχι τις συναντήσεις των τριών ή τεσσάρων ισχυρών, που θα εκφράζει τους νέους συσχετισμούς και θα διαμορφώνει σαφείς και δεσμευτικούς κανόνες Διεθνούς Δικαίου. Διαφορετικά, η συμμαχία κατά της τρομοκρατίας, θα γίνει νέα ιερή συμμαχία διαχείρισης του μεταδιπολικού κόσμου, υπό την αυτοκρατορική ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Όπως προκύπτει, άλλωστε, από τις δηλώσεις του κ. Μπους, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής επιδιώκουν να κυβερνήσουν ανεξέλεγκτα όλο τον κόσμο, επιβάλλοντας τη θέλησή τους και τα συμφέροντά τους σε όλα τα σημεία του πλανήτη. Ο πόλεμος της τρομοκρατίας θα είναι, για το ορατό μέλλον, το βασικό όχημα προώθησης των επιλογών τους. Η προετοιμασία των εδάφους, για νέες επεμβάσεις και σε άλλες χώρες με τον Αφγανιστάν, είναι η μεγαλύτερη και πειστικότερη απόδειξη ότι οι ΗΠΑ επιδιώκουν να μετατρέψουν τη συμμαχία κατά της τρομοκρατίας σε μηχανισμό διεθνούς επιτήρησης, έξω από τις συλλογικές δομές και διαδικασίες της διεθνούς κοινότητας.

Βεβαίως, η αμερικανική ισχύς μπορεί να τα επιβάλει όλα, όμως αυτή η προοπτική θα είναι ζοφερή για τον κόσμο. Η υλοποίηση αυτής της αντίληψης θα πολλαπλασιάσει τις εντάσεις, την αναρχία στις διεθνείς σχέσεις και θα τροφοδοτήσει κάθε είδους φανατισμούς και φονταμενταλισμούς, ιδιαίτερα στις φτωχές χώρες. Πέρα από τους σκοταδισμούς και τη βαρβαρότητα της τρομοκρατίας, πέρα από τα θεοκρατικά και μυστικιστικά κηρύγματα, υπάρχει η διάχυτη αδικία και φτώχεια, η ληστική εκμετάλλευση και η υποκρισία που προκαλούν απελπισία και αγανάκτηση, ένταση και αναφλέξεις.

Η διεθνής ασυνένοχη και η επιβολή των αντιλήψεων και των συμφερόντων των ισχυρών αναπτυγμένων χωρών στις αδύναμες και φτωχές χώρες του πλανήτη, θα οξύνει όλες τις αντιθέσεις και θα διαμορφώσει του όρους για μια προοπτική απρόβλεπτων εξελίξεων. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι από τη σημερινή διεθνή πραγματικότητα επωφελείται το οργανωμένο έγκλημα. Δεν είναι συμπτωματικό ότι διασταυρώνονται τα πελώρια δίκτυα εμπορίου όπλων, χημικών και πυρηνικών, τσιγάρων και ναρκωτικών, λαθρομεταναστών, γυναικών και παιδιών. Είναι, αντιθέτως, αποκαλυπτικό ότι οι μαφίες του οργανωμένου εγκλήματος, πολλές φορές, διαπλέκονται με τις μαφίες των μυστικών υπηρεσιών, με τις μαφίες των τρομοκρατικών δικτύων. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Αυτά, λοιπόν, που εμφανίζονται ως ασύμμετρες απειλές και απρόβλεπτοι κίνδυνοι για την αντιμετώπιση των οποίων χρειάζονται δήθεν πολεμικές εκστρατείες, έκτακτες νομοθεσίες, πολυδάπανες επεμβάσεις ελέγχου και επιβολής, να πούμε εκείνο που ο κοινός νους καταγράφει, δεν είναι παρά το αποτέλεσμα μιας διεθνούς πραγματικότητας, που δεν παράγει σταθερότητα και ασφάλεια ούτε ανάπτυξη με δημοκρατία και δικαιοσύνη για όλους.

....»Ενώ χρειάζονται περίπου είκοσι πέντε δισεκατομμύρια δολάρια για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της φτώχειας και των στερήσεων, οι πλούσιες χώρες συνεισφέρουν μόνο 6 δισεκατομμύρια. Η Επιτροπή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας υπολόγισε ότι περίπου οκτώ εκατομμύρια άνθρωποι, κάθε χρόνο, θα είχαν σωθεί από μια συντονισμένη και επαρκώς χρηματοδοτούμενη προσπάθεια βοήθειάς τους. Περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι παλεύουν στον κόσμο για την επιβίωσή τους και πολλοί δεν τα καταφέρνουν....»

«...Οι αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών έχουν εδώ και πολλά χρόνια καταλάβει ότι οι ασθένειες και η φτώχεια συμβάλλουν «στην αποτυχία του κράτους», στις φτωχές χώρες. Πρόκειται για τον τεχνικό όρο που περιγράφει την πολιτική κατάρρευση, τις επαναστάσεις, τους εμφυλίους πολέμους, την κρατικά χρηματοδοτούμενη τρομοκρατία και τα προξενικά εγκλήματα. Όταν συμβαίνουν «αποτυχίες του κράτους» συνοδεύονται πολύ συχνά από πολυδάπανες επεμβάσεις των Ηνωμένων Πολι-

τειών της Αμερικής και των συμμάχων τους. Οι πλούσιες χώρες φαίνεται να παρεμβαίνουν μόνο όταν είναι πολύ αργά, ενώ θα μπορούσαν να εργάζονται σοβαρά για την αποτροπή των κρίσεων και της κατάρρευσης στα αρχικά στάδια της αποσταθεροποίησης. Με ευθαρή τρόπο παρατηρήσεις καιρίες από τον JEFFREY SACHS καθηγητή οικονομικών του Κέντρου Διεθνούς Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ.

Μια τέτοια προοπτική είναι που πρέπει να αντιμετωπιστεί αλλά μία τέτοια αντιμετώπιση του προβλήματος έχει ως αφετηριακό σημείο την αμφισβήτηση κάθε λογικής «πλανηταρχίας» των ΗΠΑ, κάθε φιλοδοξίας αυτοκρατορικού ρόλου της νέας υπερδύναμης.

Τι μπορεί να κάνει η Ελλάδα μέσα σ' αυτές τις συνθήκες; Η απάντηση είναι, πολλά. Κατ' αρχήν το θέμα είναι αν συμφωνούμε σε μια τέτοια αντίληψη, αν θέλουμε να εργαστούμε προς αυτήν την κατεύθυνση ή αν, φοβισμένοι από τις εξελίξεις, δεν τολμάμε να αρθρώσουμε ένα διαφορετικό, από τον κυρίαρχο, σήμερα, λόγο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ)

Και δεν μιλάμε μόνο για τους διπλωματικούς χειρισμούς, μιλάμε για το ρόλο των κοινωνιών, για το ρόλο των ΜΜΕ, για το ρόλο των διανοουμένων, των κοινωνικών κινημάτων, των κομμάτων. Πρέπει να πω, ότι πάνω απ' όλα, εκείνο που μας ανησυχεί είναι η σιωπή γύρω από αυτά τα θέματα, η οποία μετατρέπεται σε «Μυθριδατισμό των κοινωνιών» και σε «ΡΙνοκερίτιδα» των συστημάτων και των μοντέλων διακυβέρνησης.

Να δώσει, λοιπόν, η Κυβέρνηση μια σαφή απάντηση στην προοπτική επέκτασης του πολέμου. Κάθε που θα ανοίγει ένα καινούριο μέτωπο, στις υποψήφιες χώρες να γίνουν πεδίο πολεμικής αναμέτρησης, θα στέλνει πάντοτε ελληνικά στρατεύματα; Θα λείει πάντοτε ναι; Θα πάνε Έλληνες στρατιώτες ακόμα και σήμερα στο Αφγανιστάν; Πόσοι, γιατί και τι έχουν να κάνουν; Η ανθρωπιστική βοήθεια που στείλαμε εκεί χρειάζεται στρατό για να μοιραστεί; Πού πήγε και με ποιους μηχανισμούς αξιοποιήθηκε, ώστε πράγματι να καλυφθούν πραγματικές ανάγκες;

Αλλά στο τι μπορεί και πρέπει να κάνει η Ελλάδα θα απαντήσουμε καλύτερα, αν προβληματιστούμε στο δεύτερο μεγάλο θέμα που θέλω να θίξω, το θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ρόλου και των προοπτικών της. Για την Ελλάδα, από στρατηγική σκοπιά, το μείζον πρόβλημα είναι οι επιπτώσεις των σημερινών παγκοσμίων εξελίξεων στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εδώ τα πράγματα δεν είναι καθόλου θετικά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, για μία ακόμα φορά, μετά την κρίση στα Βαλκάνια και τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, κατέγραψε την απουσία της από τη διεθνή σκηνή και τις διεθνείς εξελίξεις, παρά τις όποιες αρχικές, διατακτικές αντιρρήσεις. Σήμερα φαίνεται ότι ο πόλεμος στα Βαλκάνια επηρέασε μονόπλευρα τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΗΠΑ. Ενίσχυσε τους ανταγωνισμούς στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν προώθησε τη σταθερότητα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ούτε βεβαίως έκανε ισχυρότερη την Ελλάδα στα Βαλκάνια.

Οι μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες είναι παρούσες σ' αυτήν την κρίσιμη περίοδο, η κάθε μία για τον εαυτό της, όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση απουσιάζει και προφανώς απουσιάζει και η έννοια του κοινού ευρωπαϊκού συμφέροντος και της κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής και εννοώ την Ενωμένη Ευρώπη, το πρόπλασμα μιας πολιτικά ενοποιούμενης Ευρώπης. Ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας που διεξάγει η διεθνής συμμαχία υπό τον κ. Μπους, πιστεύω πως πλήττει καίρια την προοπτική της ευρωπαϊκής ενοποίησης και, κυρίως, ό,τι διαφορετικό σηματοδοτεί στη μεταβιολική διεθνή πραγματικότητα η προοπτική της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης.

Η ευρωπαϊκή ενότητα τραυματίστηκε στις 11 Σεπτεμβρίου. Η πίεση για πλήρη ευθυγράμμιση και εξάρτηση από τις ΗΠΑ, διά της μεθόδου των επιλεκτικών συμμαχιών, αυξήθηκε στο έπακρο. Οι χωριστές συσκέψεις των μεγάλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν πρέπει να υποτιμηθούν από κανέναν. Ο πραγματικός κίνδυνος δεν είναι η δημιουργία διευθυντηρίου, αλλά η επανεμφάνιση στο προσκήνιο των ενδοευρωπαϊκών ανταγωνισμών ισχύος, δηλαδή, η αντιπαλότητα μεταξύ των ισχυρών

ευρωπαϊκών χωρών, γιατί τέτοιου είδους ενδοευρωπαϊκές αναμετρήσεις θα υπονομεύσουν τη βάση συγκρότησης της Ενωμένης Ευρώπης. Βεβαίως δεν μιλάω για διάλυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μιλάω όμως για το σαφή κίνδυνο να ανακοπεί η διαδικασία πολιτικής ενοποίησης και να παραμείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση ένας απλός ενιαίος οικονομικός χώρος.

Θέλω να σταθώ στο θέμα του ευρωπαϊκού στρατού, που έχει νόημα μόνο ως εργαλείο για τη στήριξη μιας εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, αυτόνομης έναντι του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ. Όμως κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική δεν μπορεί να εννοηθεί χωρίς πολιτική ενοποίηση, χωρίς την ύπαρξη κοινών ευρωπαϊκών συμφερόντων, χωρίς την ύπαρξη ενιαίας βούλησης, χωρίς τα πολιτικά όργανα που θα αποτελούν φορείς υλοποίησης και ελέγχου αυτής της βούλησης. Ένας ευρωπαϊκός στρατιωτικός μηχανισμός, χωρίς την ύπαρξη ευρωπαϊκής ηγεσίας, θα μετατραπεί πολύ σύντομα σε ένα στρατιωτικό μηχανισμό, στην υπηρεσία των αμερικανικών πολιτικών και στρατιωτικών επιλογών, με συμπληρωματικούς και παράπλευρους ρόλους.

Υπ' αυτήν την έννοια, η στιγμή που αποφασίζεται η δημιουργία του ευρωστρατού είναι και η στιγμή για να τεθούν και οι πολιτικές προϋποθέσεις, που συνοδεύουν τη δημιουργία του. Και κάτι τέτοιο δεν έγινε, ούτε η ελληνική Κυβέρνηση κατέθεσε σχετικό προβληματισμό ούτε η ελληνική Κυβέρνηση διετύπωσε το σκεπτικισμό της, τις αντιρρήσεις της ή εναλλακτικές προτάσεις.

Οφείλουν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, και πολύ περισσότερο η ελληνική, να αντιμετωπίσουν τη δυσλειτουργία του συστήματος συλλογικής ασφάλειας, που εκδηλώνεται πια ολοένα και πιο έντονα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενισχύεται η μονομερής χρήση βίας στις διεθνείς σχέσεις, είτε με την ωμή παράκαμψη του Συμβουλίου Ασφαλείας είτε με τη διαστρέβλωση των αρμοδιοτήτων του, ώστε να εξασφαλιστεί η εν λευκώ εξουσιοδότηση σε κράτη ή οργανισμούς, όπως το ΝΑΤΟ, για χρήση βίας.

Είναι απαραίτητο, επομένως, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να αγωνιστούν, για να υιοθετηθούν μέθοδοι αποτελεσματικής παρέμβασης του διεθνούς οργανισμού στις διεθνείς κρίσεις. Να αποδοκιμάζεται ρητά η μονομερής χρήση βίας, για να μη συνεργούν, χωρίς έγκριση του Συμβουλίου Ασφαλείας ή σχετικών ψηφισμάτων της γενικής συνέλευσης. Να ζητούν από το Συμβούλιο Ασφαλείας να μην απεμπολεί το ρόλο του, που απορρέει από το Χάρτη και να μην περιορίζεται στην εκ των υστέρων ανάμειξη, για την ομαλοποίηση της κατάστασης, όπως πράττει σήμερα στο Αφγανιστάν.

Τα λέω αυτά γιατί θέλω να κλείσω αυτό το θέμα, αναφερόμενος στη Σύνοδο των Βρυξελλών. Η Σύνοδος των Βρυξελλών θα αποτελέσει την ουσιαστική αφετηρία μιας νέας Διακυβερνητικής, μετά το φιάσκο που, κατά κοινή παραδοχή, απετέλεσε η Διάσκεψη της Νίκαιας. Στη διαδικασία αυτής της Διακυβερνητικής θα κριθεί το μέλλον της Ευρώπης. Η διεύρυνση είναι η μία πλευρά, αλλά κατά τη γνώμη μου δεν είναι η κρισιμότερη. Κρισιμότερη είναι η πλευρά της πολιτικής ενοποίησης. Και ως προς αυτή, η διεύρυνση μπορεί να εξελιχθεί και σε διαδικασία επ' αόριστον αναβολής της. Γι' αυτό και η ελληνική πολιτική πρέπει να αναζητήσει μια χρυσή τομή, ανάμεσα στη σαφή εθνική προτεραιότητα της ένταξης της Κύπρου και στην προώθηση του συνολικού ευρωπαϊκού συμφέροντος, που είναι η πολιτική ενοποίηση.

Θα ήθελα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αναφερθώ στο τελευταίο θέμα: τον κίνδυνο για τις ανοιχτές δημοκρατικές κοινωνίες. Η προοπτική συρρίκνωσης των δημοκρατικών εγγυήσεων προστασίας δικαιωμάτων και ελευθεριών, στο όνομα της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας, δικαιολογημένα προκαλεί ανησυχία. Η αντίδραση, σε μια τέτοια προοπτική, είναι επιβεβλημένη. Είναι υγιής και έχει ιστορική δυναμική. Η κατάσταση που διαμορφώνεται είναι επικίνδυνη. Οι Έλληνες πολίτες, οι Ευρωπαίοι, οι πολίτες όλου του κόσμου βλέπουν να συντελούνται ταυτόχρονα η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους και των κοινωνικών δικαιωμάτων, η συρρίκνωση του κράτους δικαίου και των εγγυήσεων προστασίας δικαιωμάτων και ελευθεριών, η

συρρίκνωση του Διεθνούς Δικαίου και της συλλογικής λειτουργίας των δομών διεθνούς ασφάλειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θεώρημα της μιας υπερδύναμης, που θα δρα μονομερώς, το δόγμα της νέας τάξης πραγμάτων, δεν παράγει σταθερότητα και ασφάλεια στον κόσμο. Το ιδεολόγημα και η μυθολογία της παγκόσμιας αγοράς και των υπερεξουσιών του ανταγωνισμού, δεν δημιουργεί ισόρροπη ανάπτυξη με δικαιοσύνη.

Έτσι και το δόγμα των αναγκών περιορισμών της δημοκρατίας με σκοπό την εξάρθρωση της τρομοκρατίας, δεν εξασφαλίζει τις προοπτικές και τις προϋποθέσεις για κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο, δεν κατοχυρώνει την πολιτισμική αξία να είναι όλοι άνθρωποι και να αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι.

Η ανάγκη να υπάρξουν μέτρα κατά της τρομοκρατίας, για να υπάρξει δικαιοσύνη, οδηγούν σε αντιδημοκρατικές δοξασίες, που ανατρέπουν το νομικό πλαίσιο και τις θεσμικές λειτουργίες της δημοκρατίας. Δικαιοσύνη, δεν είναι το λιντσάρισμα του δράστη εγκληματικής ενέργειας. Σεβασμός της ανθρωπίνης ζωής και επιβολή του Διεθνούς Δικαίου, δεν είναι ο σαρωτικός πόλεμος. Στη θεοκρατία της τρομοκρατίας, δεν αντιπαράσσεται η θεοδικία των επιδρομών. Στη θέση του οικουμενικού χάρτη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, δεν πρέπει να βάλουν τα κράτη του 21ου αιώνα, τα ευρωπαϊκά κράτη, η ελληνική Κυβέρνηση, τα εγγεγραμμένα του καλού αντιτρομοκρατή-εξολοθρευτή. Όπως δεν υπάρχουν ανθρωπιστικοί πόλεμοι, έτσι δεν υπάρχουν και χρήσιμα, για απόσπαση ομολογιών, βασανιστήρια. Όπως δεν υπάρχουν καλά στρατοδικεία, έτσι δεν υπάρχουν και ωφέλιμοι για τη δημοκρατία περιορισμοί.

Η ανάγκη αντιμετώπισης της τρομοκρατίας δεν μπορεί να οδηγεί σε μέτρα που αλλοιώνουν τη βασική λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών. Η αποδυνάμωση των εστιών που γεννοβολούν τα αυγά του φιδιού, των φονταμενταλισμών, των ρατσισμών, των σωβινισμών και των αυταρχισμών, είναι κεντρικό θέμα μιας πολιτικής για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι αντιτρομοκρατικοί νόμοι θα οδηγήσουν στις χειρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών ελευθεριών, θα καθυποτάξουν την κοινωνική και πολιτική διαμαρτυρία, θα αλλοτριώσουν τη λειτουργία της δικαιοσύνης και των ανεκτών θεσμών συμμετοχής και ελέγχου στις κοινωνίες των πολιτών, θα διαμορφώσουν πλαίσια πολιτικής επιρροής, επέμβασης και εισαγόμενης πολιτικής κρίσης με τη διαχείριση των αντιτρομοκρατικών πληροφοριών από τις ποικιλώνυμες μυστικές υπηρεσίες.

Η ελληνική Κυβέρνηση, λοιπόν, οφείλει να εξηγήσει γιατί σπεύδει, γιατί προσυπογράφει, αποδέχεται και ενισχύει όσα απεφάσισαν, επινόησαν και επεξεργάστηκαν οι μηχανισμοί των εμπειρογνομόνων. Αυτοί οι εβδομήντα διανοούμενοι όλης της Ευρώπης, μόλις προχθές στις 13 Νοεμβρίου, είπαν ότι στην πραγματικότητα η ενοποιημένη αντιτρομοκρατική νομοθεσία, μπορεί να γίνει μια πραγματική μηχανή πολέμου, ενάντια στα βασικά δημοκρατικά δικαιώματα, ενάντια σ' εκείνους που για διάφορους λόγους θα βρεθούν σε αντίθεση μ' ένα όλο και πιο «παγκοσμιοποιημένο» και άδικο οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό σύστημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ελληνική Κυβέρνηση οφείλει να μην προσυπογράψει, να μην επικυρώσει, να μην υιοθετήσει, να μην εφαρμόσει, αυτά τα οποία αποφασίστηκαν. Και εν πάση περιπτώσει και για την αποστολή στρατευμάτων και για την προσυπογραφή τέτοιων πλαισίων, όφειλε πρώτα και κύρια να ενημερώσει τη Βουλή, γιατί είναι και αντισυνταγματικά όλα αυτά και θέτουν ζητήματα εθνικής κυριαρχίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος της Αξιοματικής Αντιπολιτεύσεως της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι βέβαιο ότι από τις 11 Σεπτεμβρίου, η παγκόσμια ιστορία γύρισε σελίδα. Το παρανοϊκό τρομοκρατικό χτύπημα ανάγκασε ηγεσίες και λαούς να στέκονται τώρα, όσο ποτέ ίσως στο παρελθόν, στην έννοια «ασφάλεια». Ταυτόχρονα έχει οδηγήσει στη διαμόρφωση μιας παγκόσμιας συμμαχίας, στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε. για την πάταξη

της διεθνούς τρομοκρατίας.

Η Νέα Δημοκρατία, εμείς, που χάσαμε κορυφαία στελέχη μας από χτυπήματα άνανδρων τρομοκρατών, έχουμε ξεκάθαρη θέση εδώ και πολλά χρόνια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τρομοκρατία και η ανοχή σε αυτήν, είναι απόλυτα ασύμβατες με τις αρχές, με τις αξίες, με την ιδεολογία μας. Είπαμε από την πρώτη στιγμή και επιμένουμε ότι οι τρομοκράτες δεν δικαιούνται να επικαλούνται καμία ιδεολογία, καμία θρησκεία, κανένα πολιτισμό: ότι δεν υπάρχει κανένα παράθυρο ανοχής στην τυφλή βία.

Η συμπαράταξή μας στη διεθνή συμμαχία κατά της τρομοκρατίας, εκφράζεται ξεκάθαρα, χωρίς υποσημειώσεις και αστερίσκους. Τις τελευταίες εβδομάδες η τρομοκρατία υφίσταται ισχυρά πλήγματα. Τα προβλήματα, όμως, παραμένουν. Υπάρχει ακόμα μακρύς δρόμος για την αποκατάσταση της δημοκρατίας στο Αφγανιστάν και ακόμα μεγαλύτερος, ώσπου να υπάρξει στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης για το λαό του. Υπάρχει ακόμα μακρύς δρόμος για τη συντριβή της διεθνούς τρομοκρατίας και την αποκατάσταση του αισθητός ασφάλειας στον κόσμο. Η πρώτη μάχη έχει κριθεί. Ο πόλεμος όμως κατά της τρομοκρατίας δεν έχει λήξει. Και ασφαλώς δεν μπορεί να λήξει, όσο υπάρχουν και απειλούν τις ελεύθερες κοινωνίες διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις.

Η αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι οι δυτικές κοινωνίες, μετά το αποτρόπαιο χτύπημα στις Η.Π.Α, αισθάνονται ευάλωτες, ιδιαίτερα ευάλωτες.

Συνειδητοποιούν ότι το πεδίο των απειλών που αντιμετωπίζουν είναι τεράστιο, επειδή ακριβώς είναι και τεράστια η γκάμα των ανοιχτών και ελευθέρων δραστηριοτήτων τους. Αυτό ακριβώς αφορά και τη δική μας κοινωνία, πολύ περισσότερο, όταν η χώρα μας έχει ακόμη, εδώ και πολλά χρόνια, ανοιχτό το δικό της λογαριασμό με την εσωτερική τρομοκρατία.

Και πρέπει ευθέως να το αναγνωρίσουμε. Δεν αισθανόμαστε καθόλου καλά, όσο εξακολουθούν να καταγράφονται στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργανώσεων δύο ελληνικοί τίτλοι φαντασμάτων, δύο οργανώσεις, που δεν μπορούν να σκέπτονται ελληνικά.

Και αυτό όχι μόνο γιατί από τις 11 Σεπτεμβρίου η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας είναι ύψιστη διεθνής προτεραιότητα, όχι μόνο γιατί έχουμε μπροστά μας τους Ολυμπιακούς Αγώνες και δεν πρέπει επ' ουδενί να επιτρέψουμε ούτε δράσεις ούτε αιτιάσεις ούτε βέβαια τα οποιαδήποτε κακόβουλα δημοσιεύματα σε βάρος της ιστορικής αυτής εθνικής υπόθεσης, αλλά και διότι σε καμία περίπτωση οι Έλληνες δεν μπορεί να ανεχόμαστε φαινόμενα, που κακοποιούν την προς τα έξω εικόνα μας.

Έχουμε χρέος να στείλουμε παντού στον κόσμο το μήνυμα ότι η Ελλάδα είναι από τις πιο ασφαλείς χώρες στον κόσμο. Και σ' αυτήν την κατεύθυνση οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης είναι βαριές, γιατί, παρά τις κάποιες βελτιώσεις στη χώρα μας, υπάρχουν γενικότερο πρόβλημα δημόσιας τάξης. Υπάρχει πρόβλημα συντονισμού, εκσυγχρονισμού και αξιοκρατίας στα σώματα και στις υπηρεσίες Ασφαλείας.

Η αλήθεια είναι -και πρέπει να λέγεται- ότι ο κομματισμός έκανε τεράστια ζημιά. Δεν λείπουν βέβαια οι ικανοί σ' αυτόν τον τόπο. Εκείνο που έλειψε, στα χρόνια που πέρασαν, είναι η πολιτική βούληση της Κυβέρνησης. Εύχομαι σήμερα να υπάρχει επί της ουσίας. Σε κάθε περίπτωση όμως -και θέλω να το σημειώσετε αυτό- διαρροές σκόπιμες ή μη απόρρητων εκθέσεων για την τρομοκρατία μόνο εμπιστοσύνη δεν δημιουργούν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αλήθεια ότι στο μεγάλο θέμα της τρομοκρατίας η Κυβέρνηση υιοθέτησε βασικούς άξονες του προγράμματός μας. Και εκτιμήσαμε ως θετικό το γεγονός και είπαμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να στηρίξουμε κάθε δημοκρατικά διαμορφωμένη πρωτοβουλία της Κυβέρνησης για την τρομοκρατία και τη διεθνή κρίση.

Και εμείς, βέβαια, αυτά που λέμε τα εννοούμε. Αποδεικνύουμε έμπρακτα αυτά που λέμε. Ξέρετε όλοι βέβαια -και το ξέρει πρώτη απ' όλους η Κυβέρνηση- ότι χωρίς τη δική μας πρωταγωνιστική συμβολή η Κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να ψηφίσει το νόμο για την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος. Και ξέρετε ότι σ' αυτήν την περίπτωση θα δημιουργούνταν σοβαρά

προβλήματα. Δεν το κάναμε όμως, γιατί εμείς αντί του «σκληρού ροκ» και των διχαστικών κραυγών, κραυγών σε βάρος του τόπου, επιλέγουμε την υπευθυνότητα, τη σοβαρότητα και τη συνέπεια.

Αυτή είναι η φιλοσοφία της παράταξής μας και είμαστε υπερήφανοι γι' αυτή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Φαίνεται όμως ξεκάθαρα ότι, αν η Κυβέρνηση προσχωρήσει σε πιο φιλελεύθερες θέσεις, θα είναι γιατί εξαναγκάζεται εξαιτίας της παρουσίας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξίσου φανερό είναι ότι η υιοθέτηση των θέσεών μας αυτών γίνεται με καθυστέρηση δύο δεκαετιών.

Και το σοβαρότερο είναι ότι, ακόμα και τώρα, η Κυβέρνηση δεν μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά. Σε πολλές περιπτώσεις σύρεται σε αποφάσεις την τελευταία στιγμή με τεράστιο κόστος, συχνά και κάτω από δυσμενείς συνθήκες. Σε πολλές άλλες περιπτώσεις, φέρνω σαν παράδειγμα το νόμο για την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα, δεν μπορεί να προχωρήσει μόνη, γιατί από αλλού ξεκίνησε, αλλού βρίσκεται και τώρα δεν ξέρει πού πάει. Γιατί βρίσκεται σε ιδεολογικό κενό, δεν έχει πρόγραμμα και στόχευση, γιατί λειτουργεί χωρίς στρατηγική. Και αυτό ακριβώς δεν της επιτρέπει να αξιοποιήσει τις περιπτώσεις, να εξασφαλίσει τα πλεονεκτήματα, που μπορούσε να έχει η χώρα.

Μπορεί -και έτσι είναι- να έχει υιοθετήσει κάποιες από τις θέσεις, που εμείς προβάλλαμε εδώ και πολλά χρόνια. Σίγουρα όμως έχει μείνει άλλα τόσα χρόνια μακριά από τις ανάγκες της σημερινής εποχής, μακριά από τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας.

Σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθούν σε καίριας σημασίας τομείς, στην οικονομία, στην εξωτερική πολιτική, κατευθύνσεις, που συγκλίνουν ολοένα και περισσότερο. Σήμερα σχεδόν όλοι οι Έλληνες υιοθετούν τις μεγάλες εθνικές επιλογές της παράταξής μας. Στα εθνικά ζητήματα όλοι οι Έλληνες πιστεύουμε στις ίδιες αρχές και έχουμε τις ίδιες αγωνίες. Θέλουμε μια ισχυρή πατρίδα, όαση ειρήνης και σταθερότητας. Θέλουμε σχέσεις καλής γειτονίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς και τους γείτονές μας. Απαιτούμε την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συνθηκών σε κάθε περίπτωση.

Ενώ όμως όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσπαθούν να διαμορφώσουν κοινές πολιτικές και ενώ όλοι οι Έλληνες βρισκόμαστε πιο κοντά από ποτέ, ο Πρωθυπουργός επιχειρεί να σκάψει χαρακώματα του παρελθόντος. Ακόμα και σε μείζονος σημασίας ζητήματα, σε έκτακτα γεγονότα, σε κρίσιμες περιστάσεις, η Κυβέρνηση αρνείται να συνηγορήσει με τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου, αρνείται το διάλογο. Αυτή είναι η αλήθεια και αυτή είναι σήμερα η πιο μεγάλη διαφορά μας. Είναι διαφορά αντιλήψεων για τη διακυβέρνηση του τόπου, για το δημόσιο βίο, για τη δημοκρατία. Είναι διαφορά ανάμεσα στο χθες και στο αύριο.

Τα τελευταία γεγονότα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν αφήνουν αμφιβολία. Αμέσως μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στις Ηνωμένες Πολιτείες, το κλίμα αβεβαιότητας, που αναπτύχθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, ζητήσαμε να βρεθούμε όλοι οι πολιτικοί Αρχηγοί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η Κυβέρνηση είπε «όχι». Ακόμα και το γεγονός ότι συζητούμε σήμερα στο Κοινοβούλιο οφείλεται σε πρωτοβουλία του Συνασπισμού της Αριστεράς. Φοβάμαι -και ευθέως θα το πω- ότι ο Πρωθυπουργός δεν έχει ενημερώσει ούτε τους Βουλευτές του κόμματός του ούτε καν το σύνολο των Υπουργών και των Υφυπουργών για σημαντικές αποφάσεις, που λαμβάνονται στο πλαίσιο της Συμμαχίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποιοι από σας, κύριοι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, είχατε ενημερωθεί για τις αποφάσεις που λαμβάνονται; Γιατί τέτοια κρυψίνοια, που δίνει την εντύπωση ότι η Κυβέρνηση αισθάνεται ενοχές γι' αυτά που κάνει;

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε ότι ο διάλογος και η συνεννόηση φέρνουν τους πολίτες πιο κοντά. Ο διάλογος και η συνεννόηση ενισχύουν τις θέσεις της χώρας. Εμείς πιστεύουμε ότι οι Έλληνες μπορούμε να συνεννοηθούμε. Δεν

θα ισχυριστώ ότι θα συμφωνήσουμε σε όλα. Σίγουρα όμως όλα τα πολιτικά κόμματα έχουμε να πούμε κάτι σημαντικό για τον τόπο μας. Μπορούμε να βρούμε κοινά σημεία, να συμφωνούμε και να παλεύουμε γι' αυτά που μας ενώνουν.

Εμείς δεν ζητούμε να αφαιρέσουμε την εξωτερική πολιτική από την αρμοδιότητα της Κυβέρνησης. Ζητούμε και επιμένουμε όμως σε ενιαία στρατηγική γι' αυτά, που όλοι οι Έλληνες πιστεύουμε και όλοι οι Έλληνες επιζητούμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Από εκεί και πέρα σεβόμαστε τις διαφορετικές εκτιμήσεις, σεβόμαστε τις διαφορετικές απόψεις, σεβόμαστε τις διαφορετικές ιδέες. Αυτό σημαίνει δημοκρατία. Αυτό σημαίνει πρόταξη των εθνικών συμφερόντων έναντι των κομματικών σκοπιμοτήτων. Και είναι επιτέλους ανάγκη να εννοούμε αυτά που λέμε. Πιστεύουμε –και το πιστεύουμε βαθιά– ότι μπορούμε και πρέπει να αποκτήσουμε ενιαία εθνική στρατηγική, δυναμική εξωτερική πολιτική σε νέα πολύπλευρη βάση, ξεκάθαρη φωνή, που να λέει τα πράγματα με το όνομά τους. Επιδιώκουμε την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή της Ελλάδας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Επιμένουμε ότι η θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατόν στο ανώτερο πολιτικό επίπεδο, με την ευρύτερη δυνατή ευθύνη, να είναι δηλαδή ένα συμβούλιο εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνηθίζει ο Πρωθυπουργός να μιλά για ισχυρή Ελλάδα. Εμείς δεν αρνούμαστε ότι έγιναν κάποια πράγματα, δεν τα ισοπεδώνουμε όλα. Είναι όμως λίγα, τολμώ να πω ελάχιστα, μπροστά στα είκοσι χρόνια που πέρασαν. Είναι λίγα μπροστά στις αλλαγές που συντελούνται στον κόσμο και θα ισχυριστώ ότι είναι ασήμαντα μπροστά στους τεράστιους κοινοτικούς πόρους και την πιο άγρια φορολογική επιδρομή της τελευταίας επταετίας.

Φθάσατε, κύριε Πρωθυπουργέ, στο σημείο να ισχυριστείτε ότι η Νέα Δημοκρατία είναι απειλή για την ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας. Είναι ντροπή αυτό. Και μάλιστα ακόμα χειρότερα: δείχνει επικίνδυνη νοοτροπία.

Λησμονείτε, δηλαδή, ότι η Νέα Δημοκρατία είναι το κόμμα, που ενέταξε την Ελλάδα στους δυτικούς θεσμούς, όταν εσείς τους πολεμούσατε; Προσποιείσθε ότι δεν καταλαβαίνετε ότι περίπου το 80% της ανάπτυξης οφείλεται στις κοινοτικές ενισχύσεις; Ότι η προνομιακή θέση, που απολαμβάνουμε σήμερα στη παγκόσμια κοινότητα, οφείλεται σε δικές μας στρατηγικές επιλογές; Ότι, αν γίνεστε εσείς ο ίδιος σήμερα δεκτός με εκτίμηση σε διάφορες πρωτεύουσες, είναι γιατί εκπροσωπείτε μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ξέρετε πολύ καλά –και δεν πρέπει να το ξεχνάτε για οποιαδήποτε μικροπολιτική σκοπιμότητα– ότι η σημασία που σας δίνουν δεν είναι εκείνη, που θα επιφύλασσε μια ενδεχόμενη επικράτηση των δικών σας εφάσεων τότε

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Είναι αντίθετα εκείνη, που προσέδωσε σε κάθε Έλληνα Πρωθυπουργό ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της χώρας, που εμείς εξασφαλίσαμε. Μην το ξαναπείτε, λοιπόν, αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ισχυρή Ελλάδα με ανίσχυρους Έλληνες δεν γίνεται. Ισχυρή Ελλάδα χωρίς ανταγωνιστική οικονομία και αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη δεν γίνεται. Σήμερα, όμως, η κοινωνική συνοχή είναι χαλαρότερη από ποτέ. Η διεύρυνση του χάσματος πλουσίων και φτωχών οδηγεί σε κοινωνία 2/3. Η απόκλιση των περιφερειών διευρύνεται συνεχώς. Η ανεργία βρίσκεται σε πρωτοφανή ύψη. Η ανταγωνιστικότητά μας φέτος υποχώρησε από την τριακοστή εβδόμη στην τεσσαρακοστή πέμπτη θέση. Οι ελληνικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 17% στο πρώτο εξάμηνο του 2001. Η ελληνική γεωργία δεινοπαθεί και η ύπαιθρος μαραζώνει. Οι οικονομικά αδύνατοι στα αστικά κέντρα αντιμετωπίζουν μια αβάστακτη καθημερινότητα και ένα εντεινόμενο αίσθημα ανασφάλειας και αβεβαιότητας.

Η Ελλάδα δεν μπόρεσε, στα χρόνια που πέρασαν, να αναλάβει το ρόλο, που μας προσφέρεται από τη συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τη γεωγραφική θέση, τη διεθνή συγκυρία, τις δυνατότητες του λαού μας, τις δυνατότητες του πολιτισμού μας. Έγινε δέκτης εκατοντάδων χιλιάδων οικονομικών μετανα-

στών από την Αλβανία, χωρίς η τελευταία τουλάχιστον να επιδείξει κατανόηση στα βασικά και εύλογα ενδιαφέροντά μας, τη μειονότητα της Βορείου Ηπείρου, την ελληνική οικονομική παρουσία, την αποτροπή εθνικιστικών τάσεων. Παρά τις συνεχείς χειρονομίες προς τα Σκόπια, στις οποίες πρωτοστατούμε και εμείς, έμεινε ανοικτό το θέμα του ονόματος, ενώ οι κυβερνητικοί αρμόδιοι προαναγγέλλουν μονομερείς υποχωρήσεις. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ελλάδας στις βαλκανικές χώρες καρκινοβατεί. Το αντίστοιχο ευρωπαϊκό είναι ανεπαρκές και καμιά μάχη δεν δόθηκε για την προς τα πάνω αναθεώρησή του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία δεν περιορίζεται στη σύλληψη και την προώθηση μιας πολιτικής απλά και μόνο επίκαιρης σε σχέση με τις νέες ανάγκες. Η Νέα Δημοκρατία κοιτά μπροστά και αυτό είναι το χρέος μας, να κοιτάμε μπροστά. Έχουμε συγκροτημένη πολιτική, που βασίζεται στην ιδεολογία μας και όχι σε αντιγραφές ή σε ντιρεκτίβες.

Εμείς αντιλαμβανόμαστε το μέλλον και την προβολή ισχύος της Ελλάδας, πρώτον, με ισχυρή οικονομία σε φιλελεύθερη κατεύθυνση και ανοικτούς ορίζοντες. Δεύτερον, με την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, με αύξηση της απασχόλησης και γεφύρωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων. Τρίτον, με τόνωση της εσωτερικής ασφάλειας, χωρίς να θίγεται η ελευθερία των πολιτών, με ενδυνάμωση της ισχύος της χώρας με εθνική άμυνα πολλαπλών σκοπών. Και τέταρτον, με μια δυναμική εξωτερική πολιτική, ενεργό ρόλο στην Ενωμένη Ευρώπη με ευρωκεντρικό χαρακτήρα, αλλά και διεκδικητικές συμμαχίες με τους ευρωπαϊκούς λαούς, που αντιμετωπίζουν παρόμοια με τα δικά μας προβλήματα. Αναβάθμιση των σχέσεών μας με το ΝΑΤΟ και τις Η.Π.Α. Ολοκληρωμένη και πολύπλευρη πολιτική στα Βαλκάνια. Ειδική και αμοιβαία επωφελής συνεργασία με τη Ρωσία. Αναγέννηση της αραβικής πολιτικής μας. Ήταν η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, που αναγνώρισε το κράτος του Ισραήλ και πέτυχε να κρατήσει ισχυρούς δεσμούς με τον αραβικό κόσμο.

Αυτή η διάσταση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής εγκαταλείφθηκε τα τελευταία χρόνια και δεν αποκαθίσταται με γύρους επισκέψεων, που επιχειρούνται για επικοινωνιακούς λόγους και για δημόσιες σχέσεις.

Πέμπτον, δραστήρια διεθνής παρουσία με φωνή για τα μείζονα παγκόσμια προβλήματα. Δυναμική συμμετοχή –και κυρίως μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης– στη διαμόρφωση νέων πολιτικών με στόχο την αντιμετώπιση της διεθνούς φτώχειας, των περιβαλλοντικών προβλημάτων, των κινδύνων που κουβαλά μαζί της η νέα εποχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ιστορική εμπειρία θυμίζει ότι μέσα από μεγάλες κρίσεις η παγκόσμια κοινότητα μπορεί να αναζητεί και να επιτυγχάνει νέες καλύτερες συνθήκες. Είναι βέβαιο ότι η ήττα της τρομοκρατίας μπορεί να οδηγήσει σε ένα καλύτερο κόσμο. Πιστεύουμε ότι η παγκόσμια κοινότητα μπορεί και πρέπει να αναλάβει συντονισμένες και αποτελεσματικές δράσεις για την εξάλειψη τόσο των εστιών κρίσεων, όσο και των χασοκών οικονομικοκοινωνικών διαφορών.

Έχουμε πολλές φορές αναφερθεί, πολύ πριν ξεσπάσει η διεθνής κρίση, στους πολλούς, σοβαρούς και αθόρυβους κινδύνους, που κουβαλά η νέα εποχή για ολόκληρο τον κόσμο. Ιδίως μάλιστα στην εξάντληση των φυσικών πόρων, την υπερθέρμανση του πλανήτη, την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη ραγδαία αύξηση του πληθυσμού της γης, την υπογεννητικότητα στον αναπτυσσόμενο κόσμο, και, πάνω απ' όλα, τη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών κρατών.

Τα προβλήματα αυτά είναι και υπαρκτά και εξαιρετικά σοβαρά και είναι υποχρέωση του πολιτισμένου κόσμου να σκύψει με ουσιαστικό ενδιαφέρον στην αντιμετώπισή τους. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να επιτρέψουμε στη διεθνή τρομοκρατία να επικαλείται οποιοδήποτε πρόβλημα σαν δικαιολογητική βάση παρανοϊκών δράσεων εναντίον της ανθρωπότητας. Τα προβλήματα δεν αντιμετωπίζονται με τρομοκρατικές δράσεις, εναντίον αθώων εργαζομένων ανθρώπων, εναντίον της ελεύθερης κοινωνίας, εναντίον της δημοκρατίας. Αντιμετωπίζονται με κοινές δράσεις της παγκόσμιας κοινότητας.

Πιστεύουμε ότι ο συνασπισμός ειρήνης, που συγκροτήθηκε, είναι σημαντική κατάκτηση για την παγκόσμια κοινότητα. Ο συνασπισμός αυτός πρέπει να κρατηθεί, να ενισχυθεί και να διευρυνθεί. Πιστεύουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει ακόμα ενεργότερο ρόλο στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Ο σημερινός της ρόλος, ας είμαστε ειλικρινείς, δεν είναι αντίστοιχος των δυνατοτήτων της και των προσδοκιών όλων των Ευρωπαίων πολιτών.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως πρωτοπόροι και αυθεντικοί εκφραστές του ευρωπαϊκού προσανατολισμού θέλουμε μια Ευρώπη, που είναι παγκόσμια και όχι μόνο περιφερειακή δύναμη. Θέλουμε μια Ευρώπη πιο δημοκρατική, πιο συνεκτική και πιο ανθρώπινη. Είναι όμως ξεκάθαρο και οφείλω να το τονίσω αυτό πως θα πρέπει να εργαστούμε πιο εντατικά, πιο αποτελεσματικά, προκειμένου να αποτρέψουμε εν τη γενέσει τους τα διευθυντήρια ή μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, που θα είναι μακριά από την πίστη των πολιτών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη θέληση των μικρότερων κρατών. Είμαι βέβαιος ότι γίνομαι πολύ αντιληπτός για το τι λέω. Αυτό είναι το στόχημα, που αφορά τελικά την ευστάθεια του ίδιου του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε –και το υπογράφω στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος– ότι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στα διεθνή γεγονότα μπορεί να είναι πιο αποφασιστικός και αποτελεσματικός. Είναι επιτακτική ανάγκη να δοθεί ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στην πολιτική ενοποίηση, να ενισχυθεί ο πυλώνας της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, να έχουμε μια Ευρώπη με κοινά και από κοινού προστατευόμενα σύνολα.

Θεωρούμε –και το υπογράφω πρόσφατα στον αρμόδιο κοινοτικό επίτροπο– ότι είναι επιτέλους ανάγκη να υπάρξει ενιαία ευρωπαϊκή πολιτική για τους οικονομικούς πρόσφυγες. Συναισθανόμαστε το δράμα των απεγνωσμένων ανθρώπων που, διακινδυνεύοντας ακόμα και τη ζωή τους, αναζητούν μια καλύτερη μοίρα.

Το πρώτο, όμως, που πρέπει να γίνει από την παγκόσμια κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι μια συντονισμένη προσπάθεια με ουσιαστική ανθρωπιστική βοήθεια ώστε οι άνθρωποι αυτοί ει δυνατόν να κρατηθούν στη γη τους. Παράλληλα ζητάμε, εδώ και καιρό, τη διαμόρφωση κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής απέναντι στο πρόβλημα.

Μιλήσαμε και εδώ και στις Βρυξέλλες για την ανάγκη δημιουργίας ενός σώματος ενιαίας συνοριακής φρούρησης για την ανάγκη δημιουργίας ευρωπαϊκής ακτοφυλακής.

Θεωρούμε θετικό το γεγονός ότι πρόσφατα ο κ. Πρόντι τοποθετήθηκε επίσημα σε ό,τι αφορά την ανάγκη προστασίας των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη δημιουργία ενός τέτοιου σώματος. Και χαιρετίζουμε την προώθηση στο πρόσφατο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της ιδέας για τη δημιουργία ευρωπαϊκού στρατού και ευρωπαϊκής αστυνομίας. Ήμασταν και είμαστε υπέρ των μηχανισμών ασφάλειας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στις μελλοντικές συζητήσεις για το νομικό πλαίσιο και τη δομή του ευρωπαϊκού στρατού. Αλλά προτείνουμε ταυτόχρονα πλήρη ενημέρωση των πολιτών. Πρέπει να ξέρουν οι Έλληνες τι αποφασίζουμε, σε τι δεσμευόμαστε για το μέλλον. Απορρίπτουμε κατηγορηματικά τις θέσεις της Τουρκίας, που επιδιώκει συμμετοχή στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και δικαίωμα βέτο σε ενδεχόμενες επιχειρήσεις του ευρωστρατού στο Αιγαίο ή στην Κύπρο.

Εφόσον η Τουρκία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να συναποφασίζει με τις χώρες-μέλη της Ένωσης. Ο εκβιασμός, που επιχειρεί, δεν πρέπει να περάσει. Και ακόμη καταγγέλλουμε την απροθυμία της Άγκυρας να αναλάβει τις ευθύνες της σε ό,τι αφορά τη λαθρομετανάστευση. Και καταγγέλλουμε πάνω απ' όλα τις απειλές, που εκτοξεύει η Τουρκία σε σχέση με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απειλές προαόρτησης των Κατεχομένων από την Τουρκία είναι απαράδεκτες, είναι πρόκληση για ολόκληρη την Ευρώπη και τον πολιτισμένο κόσμο. Γι'

αυτό πιστεύω ότι πρέπει να προτάξουμε την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τώρα είναι η ώρα. Η Κύπρος μπορεί και πρέπει να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση το συντομότερο. Η ελληνική προεδρία το πρώτο εξάμηνο του 2003 είναι μεγάλη ευκαιρία, δεν πρέπει να χαθεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αυτή ακριβώς η προοπτική καθιστά σαφές ότι ο επόμενος χρόνος θα είναι χρόνος μεγάλης κινητικότητας για το πρώτο εθνικό θέμα της πατρίδας μας, το Κυπριακό. Και είναι περισσότερο από βέβαιο ότι φίλοι, εταίροι, σύμμαχοι θα ασκήσουν πίεση, μεγάλη πίεση σε μια προσπάθεια να υπάρξει λύση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου, πριν την ένταξη στην Ένωση. Γι' αυτό η Ελλάδα πρέπει να στηρίζει άμεσα και αποτελεσματικά την κυβέρνηση της Κύπρου σ' αυτές τις διαπραγματεύσεις έχοντας πάντα ως βάση τις αποφάσεις του Ο.Η.Ε. για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε ακόμη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τη δυνατότητα και πρέπει να πάρει toλμηρές πρωτοβουλίες, με σκοπό να βρεθούν λύσεις στις περιφερειακές κρίσεις, που ταλανίζουν το διεθνές περίγυρο της. Να αναλάβει πρωτοποριακό ρόλο για την απαλλαγή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου από τις εστίες της έντασης. Δεν μπορεί να αγνοούνται οι συνδυαστικοί κίρκοι, που απέκτησαν οι διεθνείς τρομοκράτες με τις εξτρεμιστικές ομάδες, που έδρασαν και δρουν στα Βαλκάνια. Δεν μπορεί να παραμένει άλυτο το Μεσανατολικό. Υπογράφω τις θέσεις αυτές στις συναντήσεις μου και στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και με τους πρέσβεις των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και με τους πρέσβεις των χωρών του αραβικού κόσμου.

Πιστεύουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να κινηθεί αποφασιστικά, για να ξαναρχίσει ουσιαστικός ειρηνευτικός διάλογος μεταξύ Παλαιστινίων και Ισραηλινών. Ο στόχος πρέπει να είναι διττός και αυτή είναι η θέση μας: αφ' ενός η ίδρυση παλαιστινιακού κράτους και αφ' ετέρου η εγγύηση της ασφάλειας για το Ισραήλ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά το ξόσπασμα της διεθνούς κρίσης η πολιτική καλείται να διαδραματίσει νέους ρόλους και να λειτουργήσει σε ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον. Έχουμε υποχρέωση να βρούμε μπροστά από τα γεγονότα, να εντοπίσουμε έγκαιρα τους κινδύνους, που αναδεικνύονται και να συνεργαστούμε, για να τους αποκρούσουμε. Να διακρίνουμε τις προκλήσεις που απλώνονται μπροστά μας και να επιστρατεύσουμε ενεργητικές δράσεις. Η Ελλάδα έχει μπροστά της τους τεράστιους κοινοτικούς πόρους, που μπορούν να μας εξασφαλίσουν υψηλό ρυθμό ανάπτυξης. Έχουμε μπροστά μας την ιστορική ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων. Αρκεί αυτές τις ευκαιρίες να τις αξιοποιήσουμε πλήρως και εγκαίρως. Τώρα είναι η ώρα να υπερβούμε τη μιζέρια του χθες, να συγκροτούμε με τα παρακμιακά φαινόμενα, που καθηλώνουν την ελληνική κοινωνία. Τώρα είναι η ώρα να αναδείξουμε τις δυνάμεις. Τώρα είναι η ευκαιρία, για να δείξουμε τη δυνατότητα προσφοράς της Ελλάδας και του ελληνικού πολιτισμού στον κόσμο που έρχεται. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Σημίτη αναρωτήθηκα γιατί αισθάνθηκε την ανάγκη να διαβεβαιώσει για άλλη μια φορά απ' αυτό το Βήμα την ηγεσία των ΗΠΑ ότι είναι σύμμαχος, συνεργός και συμμέτοχος σε κάθε επιλογή και απόφασή της.

Αναρωτήθηκα αν υπήρξε περίπτωση τα τελευταία χρόνια, την τελευταία δεκαετία, που η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ να εξέφρασε, όχι άρνηση σε κάποια πολιτική επιλογή της κυβέρνησης των ΗΠΑ, αλλά έστω κάποια ένσταση και κάποιον προβληματισμό. Καταλήγω στο συμπέρασμα και ελπίζω να μην είναι αυθαίρετο, ότι ο κύριος Πρωθυπουργός αισθάνθηκε αυτήν την ανάγκη γιατί νιώθει κάποιες ενοχές, επειδή δεν κατάφερε η Κυβέρνηση

να περάσει στον ελληνικό λαό ή σε ένα πολύ μεγάλο μέρος του, την άποψη ότι ο πόλεμος που διεξάγεται στο Αφγανιστάν και που έχει σαν στόχο και άλλες χώρες, είναι ένας άλλος ιερός πόλεμος των ελευθέρων ανοικτών και δημοκρατικών κοινωνιών, όπως λέγεται, προς όφελος των λαών της ειρήνης, ένας πόλεμος κατά της τρομοκρατίας.

Πραγματικά ο ελληνικός λαός έχει μια σημαντική παρακαταθήκη πείρας που λειτουργεί σήμερα σαν αυτόματος πιλότος. Ξέρει πολύ καλά ότι έχει ακούσει από στόματα και κυβερνήσεων που προέκυψαν από το Κοινοβούλιο, αλλά και συνταγματαρχών, ότι η βία και ο πόλεμος αξίζουν όταν πρόκειται άλλες φορές να νικήσουν τον κομμουνιστικό κίνδυνο, άλλες φορές να υπερασπίσουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων, άλλες φορές να υπερασπίσουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα. Δεν με εξέπληξε επίσης η τοποθέτηση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, της Νέας Δημοκρατίας ο οποίος λίγο πολύ καθαγίασε αυτόν τον πόλεμο. Δεν βρήκε κουβέντα να πει για τίποτα. Ούτε για τους αντιδημοκρατικούς νόμους που σήμερα ψηφίζονται σωρηδόν ούτε για τα αθώα θύματα του πολέμου. Δεν είναι αθώα και τραγικά μόνο τα θύματα του τρομοκρατικού πλήγματος. Υπάρχουν και αθώα θύματα σ' αυτόν τον πόλεμο. Περιορίστηκε απλώς να υπογραμμίσει, ότι η Νέα Δημοκρατία είναι πιο ικανή στην άσκηση της ίδιας πολιτικής –και δικαίωμα της της Νέας Δημοκρατίας– αλλά συστηματικά και επιμελημένα προσπαθεί να αξιοποιήσει τη λαϊκή δυσaráσκεια προς όφελός της.

Δεν θα συμφωνήσω με αυτό που ειπώθηκε, ότι η 11η Σεπτέμβρη γύρισε σελίδα ή μάλλον μας έβαλε σε μια καινούρια πραγματικότητα, τα πάντα άλλαξαν και τίποτα δεν μοιάζει με το χθες. Χωρίς να υποτιμήσει κανείς ότι εκείνη η ημέρα άνοιξε το δρόμο οπωσδήποτε και σε καινούρια προβλήματα και σε καινούρια γεγονότα. Δηλαδή η σελίδα που γράφει 9 Σεπτέμβρη ή 10 Σεπτέμβρη και γενικά οι προηγούμενες σελίδες δεν είχαν πόλεμο, δεν είχαν βία, δεν είχαν ανθρωπίνια θύματα, δεν είχαν αδικία κατά λαών; Δεν είχαν αντιθέσεις και ανταγωνισμούς ανάμεσα στις ηγετικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις του κόσμου για το κέρδιμα σφαιρών επιρροής ή για την κατάκτηση ή επανακατάκτηση χωρών που ξεχωρίζουν για τις πλούσιες ύλες ή για στρατηγικό πέρασμα;

Εμείς πιστεύουμε ότι ο πόλεμος που εξαπολύθηκε με πρόσημα την τρομοκρατία δεν θα μπορούσε να γίνει έτσι όπως έγινε και δεν θα έφτανε σε τέτοια άκρα, χωρίς να είναι και τα τελευταία, αν δεν προϋπήρχαν τα γεγονότα της τελευταίας δεκαετίας –για να μην κάνω προηγούμενες αναφορές– από τον πόλεμο στον Κόλπο, την προγραμματισμένη και σκόπιμη διάλυση της ενιαίας Γιουγκοσλαβίας, ανεξαρτήτως των εσωτερικών παραγόντων, τον πόλεμο της Βοσνίας, την τραγική κατάσταση που υπάρχει στη γειτονική μας FYROM, το Κόσσοβο, το Παλαιστινιακό αλλά και τις αρνητικές εξελίξεις στο Κυπριακό.

Επομένως νέα σελίδα μιας ίδιας ιστορίας και ενός ίδιου βιβλίου που διαβάζουμε κατά τη διάρκεια και του 20ου αιώνα και των αρχών του 21ου αιώνα, μόνο που οι τελευταίες του σελίδες είναι πραγματικά πιο μαύρες και θα είναι ακόμη πιο μαύρες αν οι λαοί δεν καταφέρουν να παρέμβουν βάζοντας κάποια τροχονόμο, σοβαρά εμπόδια σε αυτές τις εξελίξεις.

Μήπως η έννοια της αυτοδικίας γεννήθηκε στις 11 του Σεπτέμβρη; Τα ίδια επιχειρήματα της αυτοδικίας πρόβαλαν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία και συνολικά η Ευρωπαϊκή Ένωση στο διακηρυγμένο και πραγματοποιημένο βρώμικο πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας.

Αυτό που μπορούμε να δούμε είναι ότι τα επιχειρήματα διαφοροποιούνται ελαφρώς και οι στόχοι παραμένουν οι ίδιοι.

Για εμάς η τρομοκρατία ως αντίληψη και ως πρακτική, όπως την έχουμε γνωρίσει τα τελευταία χρόνια, έχει χάσει την όποια αθωότητα μπορούσε να είχε ως αντίληψη και πρακτική στο τέλος του 19ου αιώνα ή και ακόμη σε μερικές περιοχές της γης κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα. Κυριολεκτικά έχασε την αθωότητα του λάθους, της σύγχυσης, της παραπλάνησης και της απειρίας.

Δεν ξέρω εάν υπάρχει τρομοκρατική οργάνωση στον κόσμο σήμερα –πιθανόν να υπάρχει και εμείς να μην τη γνωρίζουμε– που να μην έχει άμεση ή έμμεση σχέση με την κρατική τρομο-

κρατία, με τις μυστικές υπηρεσίες των Ηνωμένων Πολιτειών και όχι μόνο. Δεν ξέρω εάν υπάρχει ομάδα με τέτοιες αντιλήψεις τύπου Αλ Κάιντα, τύπου Μπιν Λάντεν, που να μην έχει προσφερθεί ή να μην έχει αξιοποιηθεί για τις υπηρεσίες εξαπόλυσης του πολέμου, το εμπάργκο, της δημιουργίας διάφορων παλιών και νέων στρατιωτικών μηχανισμών, μηχανισμών βίας, αστυνομικών, δικαστικών ή ό,τι άλλο.

Εμείς αβίαστα μπορούμε να πούμε ότι είμαστε πάντα –και τώρα ακόμη περισσότερο– με τη μεριά των λαών. Είμαστε με τους λαούς, όπως ο αμερικανικός λαός, που ζει σε μία χώρα που έχει όχι αποκλειστική βεβαίως αλλά βασική ευθύνη για τον πόλεμο και τη βία πάνω στη γη. Είμαστε με το γερμανικό λαό, ανεξάρτητα από την πολιτική της ηγεσίας της Γερμανίας, της Μεγάλης Βρετανίας και των άλλων χωρών. Είμαστε, λοιπόν, με τους λαούς, είτε αυτοί ανήκουν στις πλούσιες χώρες, όπως λέγονται, είτε ανήκουν στις φτωχές είτε ζουν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο τα μεγάλα προβλήματα που έχουν σχέση με το διευρυνόμενο χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και φτωχές χώρες.

Ας μου επιτραπεί να καταθέσω και έναν προβληματισμό που βεβαίως είναι πεποίθηση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Τι προσφέρει όλος αυτός ο προβληματισμός περί του ότι η τρομοκρατία εμφανίζεται εκεί που διευρύνεται το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες και τις φτωχές χώρες; Προσφέρει κατά τη γνώμη μας αυτός ο προβληματισμός, διότι και όταν κάποιοι δεν θέλουν να το ομολογήσουν, δημιουργούν ενόχους και ενοχές ανάμεσα σε λαούς που διεκδικούν να πάψουν να είναι τόσο φτωχοί και να πάψουν να έχουν τέτοια προβλήματα.

Τι προσφέρει αυτός ο διαχωρισμός, από εκεί οι πλούσιες και από εκεί οι φτωχές χώρες; Μήπως στις λεγόμενες πλούσιες χώρες δεν υπάρχει διευρυνόμενη φτώχεια; Μήπως στις λεγόμενες φτωχές χώρες δεν υπάρχουν πλούσιοι –μέσα σε αυτές τις χώρες– και μάλιστα πολύ προκλητικός πλούτος; Και ενδεχομένως να είναι ακόμη πιο προκλητικός στην εμφάνισή του σε ίσως και στις διαστάσεις του από τον πλούτο που υπάρχει σε ορισμένες ονομαζόμενες πλούσιες χώρες.

Κατά τη γνώμη μας αυτός ο διαχωρισμός, όσο και αν στηρίζεται σε ένα διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης των χωρών, είναι ένας ύποπτος και πλαστός διαχωρισμός, διότι πάει να διαιρέσει τους λαούς, την ίδια ώρα που απορρίπτει το διαχωρισμό των λαών και το διαχωρισμό των πολιτισμών, πάει να διαχωρίσει τους λαούς, όπως έκανε επανειλημμένα ο κύριος Πρωθυπουργός, ανάμεσα στους λαούς που ζουν στις ελεύθερες, ανοικτές και δημοκρατικές κοινωνίες και στους λαούς που ζουν στις καθυστερημένες και κατά συνέπεια κλειστές κοινωνίες.

Θα ήθελα περισσότερο να συγκεντρώσω την προσοχή μου σε ορισμένα ζητήματα που, κατά τη γνώμη μας, πέρασαν σε ορισμένες τοποθετήσεις, ιδιαίτερα του Συνασπισμού, αλλά δεν πέρασαν, κατά τη γνώμη μας, στο τι πρέπει να γίνει και τι πρέπει να διεκδικήσει ο ελληνικός λαός.

Για μας, ένα μεγάλο και μείζον ζήτημα είναι η ελληνική συμμετοχή σ' αυτόν τον πόλεμο. Το θέμα αυτό δεν συζητήθηκε, για μια ακόμα φορά, στη Βουλή. Δεν έγινε ουδεμία συζήτηση. Και μ' αυτήν την έννοια όσο κι αν είναι χρήσιμη και αυτή η συζήτηση, παίρνει και έναν ακαδημαϊκό χαρακτήρα. Δεν συζητήθηκε καθόλου η ελληνική συμμετοχή σε έναν άδικο πόλεμο, σε έναν επιθετικό πόλεμο με πρόσημα την τρομοκρατία.

Η ελληνική συμμετοχή έχει και τις δικές της παράπλευρες –ας χρησιμοποιήσω αυτόν τον όρο– σοβαρές και σημαντικές συνέπειες. Αναμφισβήτητο δεν είναι η πρώτη φορά που η Ελλάδα συμμετέχει και δεν είναι η πρώτη φορά που έχει διακηρυχθεί και από το ΠΑΣΟΚ και από τη Νέα Δημοκρατία, ότι «εμείς θα συμμετέχουμε παντού». Δεν είναι η πρώτη φορά που έχουν κατατεθεί ενστάσεις γι' αυτήν τη συμμετοχή ακόμα και από Βουλευτές του κυβερνητικού κόμματος και –αν δεν κάνω λάθος– έχω ακούσει ορισμένους προβληματισμούς από μεμονωμένους Βουλευτές από το χώρο της Νέας Δημοκρατίας.

Το θέμα όμως είναι το «διά ταύτα». Τι πρέπει να γίνει, τι ζητάμε; Εμείς λέμε καθαρά ότι όποιο κόστος μπορεί να συνεπάγεται αυτό συνολικά για την Ελλάδα, θεωρούμε ότι το κόστος συμμετοχής είναι πολύ μεγαλύτερο, είναι τραγικό. Κι αν θέλετε, είναι

ένας ογκόλιθος, εμπόδιο στην προσπάθεια που πρέπει να γίνει για την ειρήνη, για την κατάργηση όλων εκείνων των εκστρατειών που έχουν σαν στόχο τη ληστεία σε βάρος λαών, τη ληστεία σε βάρος πλουσίων περιοχών της γης. Δεν είναι καθόλου περιέργο ότι υπάρχουν περιοχές στη γη που όσο πιο πλούσιες είναι τόσο μεγαλύτερη φτώχεια έχουν.

Συγκεκριμένα εμείς τι θέλουμε να αναδείξουμε: Η Ελλάδα συμμετέχει σ' αυτόν τον πόλεμο ενεργητικότερα όχι μόνο με πολιτικά μέσα. Όχι μόνο ψηφίζοντας τους αντιδημοκρατικούς νόμους με το πρόσχημα της δημοκρατίας. Συμμετέχει με στρατιωτικές δυνάμεις, με στρατιωτικά μέσα. Και μάλιστα ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας έχει αφήσει ανοιχτό το θέμα της πιο μαζικής συμμετοχής. Συμμετέχοντας όμως κάνει ένα καινούριο βήμα υπέρ της μετατροπής του, αμυντικού δόγματος των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων σε άκρως επιθετικό -ανάλογα με το πώς προστάζουν οι σύμμαχοι- στη νατοποίηση των ενόπλων δυνάμεων, στη νατοποίηση, αν θέλετε, σημαντικών τμημάτων και χώρων των ενόπλων δυνάμεων.

Αυτό συνεπάγεται μεγάλους κινδύνους και για την ακεραιότητα της χώρας και για τα ελληνικά συμφέροντα. Κι αυτό, γιατί έχει φανεί, ότι η συμμετοχή της χώρας σε μια επιθετική συμμαχία, κάθε άλλο παρά της δίνει τη δυνατότητα να είναι σίγουρη για την ακεραιότητά της και για τα σύνορά της. Άλλωστε ξέρουμε πάρα πολύ καλά, ότι και μέσα στα πλαίσια του NATO υπάρχει η επίσημη ανοχή, αν όχι παρότρυνση, αμφισβήτησης κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας και συνόρων στο Αιγαίο, γνωρίζοντας επίσης πόσο τα πράγματα θα περιπλοκώσουν με τις εξελίξεις όχι μόνο στο δήθεν μακρινό μας Αφγανιστάν αλλά και στα Βαλκάνια.

Δεν θα ήθελα να απαριθμήσω γνωστά πράγματα, αλλά πιστεύουμε ότι θα πρέπει για άλλη μία φορά να ειπωθούν και από το Βήμα της Βουλής.

Είμαστε αντίθετοι και θεωρούμε άκρως επικίνδυνη -και με τη λογική των αντιπάλων- την ελληνική συμμετοχή που εκφράζεται με την παρουσία των βάσεων της Σούδας και του Ακτίου, που βρίσκονται στην υπηρεσία και χρήση αμερικανονατοϊκών επιχειρήσεων στον Κόλπο, στη Μέση Ανατολή. Και το ίδιο πια ισχύει για πολλά λιμάνια της χώρας, για αεροδρόμια και για αεροδιαδρόμους.

Είμαστε αντίθετοι για το πλοίο που παίρνει μέρος στη μόνιμη ναυτική δύναμη του NATO στη Μεσόγειο, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα να μεταβεί στην Αραβική Θάλασσα. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι ο πόλεμος στο Αφγανιστάν δεν σταματάει.

Είμαστε αντίθετοι για τα δέκα πλοία του Πολεμικού Ναυτικού που κάθε στιγμή είναι διαθέσιμα. Για την υποστήριξη με ελληνικό πλήρωμα των αμερικανικών αεροπλάνων ΑΒΑΞ στην περιοχή των Η.Π.Α.

Για τη διαθέσιμη στο NATO μοίρα F16 με είκοσι αεροπλάνα. Για το Γ' Σώμα Στρατού στη Θεσσαλονίκη που έχει μεταεξελιχθεί σε νατοϊκό στρατηγείο. Παράλληλα είναι διαθέσιμο το Β' Σώμα Στρατού με έδρα τη Βέροια στο οποίο υπάγονται όλες οι ταχυκίνητες μονάδες των ενόπλων δυνάμεων.

Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Έλληνας Υπουργός Άμυνας πλειοδότησε σε προσφορά. Διαθέτει από τις ένοπλες δυνάμεις εξήμισι χιλιάδες άτομα, στον ευρωστρατό για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει διακηρύξει, ότι θα σταλεί και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης για αντιμετώπιση εστίων. Διατίθενται λοιπόν εξήμισι χιλιάδες άτομα από το στρατό ξηράς. Το πολεμικό ναυτικό θα διαθέσει οκτώ πλοία, τρία αμφίβια σκάφη, δύο βοηθητικά πλοία και ένα αεροπλάνο ναυτικής συνεργασίας. Η αεροπορία σαράντα δύο μαχητικά αεροσκάφη, τέσσερα μεταγωγικά, μία συστοιχία πυραύλων «πάτριος» και δύο μονάδες αντιαεροπορικών πυραύλων μέσου βεληνεκούς.

Και για να μην επεκταθούμε στις πιέσεις που γίνονται στην ελληνική Κυβέρνηση με αφορμή, με αιτία και με όχημα τους Ολυμπιακούς Αγώνες να διαθέσει δύναμη στρατού δώδεκα χιλιάδων ατόμων για την εσωτερική αστυνόμευση, γεγονός που συμβάλλει στην εδραίωση και στην εξοικείωση της αποφασισμένης ήδη αλλαγής του αμυντικού δόγματος των Ενόπλων Δυνάμεων, που δεν γίνεται μόνο επιθετικό εκτός συνόρων -εμείς αυτό καθόλου δεν το θέλουμε- αλλά και επιθετικό εντός

ελληνικών συνόρων. Προσθέτουμε τη συμμετοχή στην ευρωσυννομία με εκατόν ογδόντα άνδρες και τέλος τη συμφωνία σε όλα τα νέα νομοθετικά μέτρα που παίρνει η Ευρωπαϊκή Ένωση με κύριο στόχο το λαϊκό κίνημα, τα κινήματα. Όχι μόνο το αντιπολεμικό κίνημα, αλλά κάθε κίνημα το οποίο θέλει να αλλάξει το status quo στο εσωτερικό μιας χώρας.

Θα ήθελα να προσθέσω και το εξής ζήτημα. Μπορεί να πει η Κυβέρνηση ότι όσο πιο πολύ συμμετέχουμε και όσο πιο βαθιά μπαίνουμε σε έναν επιθετικό πόλεμο, τόσο εξασφαλισμένη είναι η ακεραιότητα της χώρας και τα σύνορά της. Η ιστορία της ανθρωπότητας έχει δείξει ότι κυβερνήσεις και κράτη που καταπιέζουν ξένους λαούς δεν είναι καθόλου φιλεργνηκά και ανθρωπινα στο εσωτερικό, για τους λαούς. Αλλά ακόμη και αν αυτό το πιστεύουν οι σύμμαχοι και οι συνασπισμοί, που σήμερα γίνονται, κάθε άλλο παρά ενδιαφέρονται για να διασφαλίσουν τους λαούς των συνασπισμών αυτών. Άλλωστε αυτός ο περίφημος ασταθής και εύθραυστος κατά τη γνώμη μας συνασπισμός που έχει γίνει, έχει βάλει στη λίστα και τους λαούς των κρατών που συμμετέχουν σ' αυτόν το συνασπισμό. Η νατοϊκή λογική όμως είναι να γίνονται παραδείγματα χάρη δίκτυα αεράμυνας με υψηλά χαρακτηριστικά νέας τεχνολογίας για επιχειρήσεις κυρίως επιθετικού χαρακτήρα στο Αιγαίο, την Ανατολική Μεσόγειο και τα Βαλκάνια. Το ελληνικό κέντρο ελέγχου περιοχής συγκροτείται με βάση τη νέα δομή του NATO, που βρίσκεται κάτω από τον έλεγχό του.

Εμείς είμαστε βέβαιοι ότι οι επάνω, που μας διαβεβαιώνουν ότι η συμμετοχή σε επιθετικούς πολέμους διασφαλίζει την ακεραιότητα της χώρας, δεν είναι καθόλου βέβαιοι ότι η ακεραιότητα της χώρας είναι εξασφαλισμένη. Για μας αυτό βεβαίως που αποτελεί και θα αποτελεί πάντα εξασφάλιση, είναι η πάλη του ελληνικού λαού.

Δεν είναι τυχαίο ότι στο φυλλάδιο που κυκλοφόρησε το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για τη συγκρότηση του ελληνικού μεθοποριοτικού στρατού, στα πλαίσια βεβαίως της αλλαγής αντίληψης για το στρατό σε όλη την Ευρώπη, χρησιμοποίησε μια χυδαία προπαγάνδα, που αποδεικνύει ποιες είναι οι αξίες της ελεύθερης ανοικτής δημοκρατικής κοινωνίας της δύσης: Σου πάει η στολή, «σου πάει η περιπέτεια»!

Αν λοιπόν εμπιστευθούμε την προστασία της ακεραιότητας και των συνόρων της χώρας σε αυτές τις ιδέες, σ' αυτήν τη λογική και σ' αυτήν την ανθρωπιά, «μαύρη μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σαν καλιακούδα» όπως λέει ο λαός μας!

Και δεν είναι καθόλου τυχαίο, ότι παρά αυτήν τη προπαγάνδα, «θα έχεις αμοιβές, θα έχεις διορισμούς μετά αν φύγεις, θα έχεις καλές συντάξεις», χίλιοι βρέθηκαν μέσα σε δεκάδες χιλιάδες άνεργους και φτωχούς νεολαίους να δεχθούν αυτήν την πραγματικά αποκρουστική προπαγάνδα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Μα δεν μπορούσε να κάνει και άλλη προπαγάνδα η Κυβέρνηση, γιατί εάν έλεγε στο λαό: «Ελάτε στο μισθοφορικό σώμα για να παλέψετε για τα ιδανικά και τα δικαιώματά του λαού», η απάντηση θα ήταν: «Μα, δεκάδες χρόνια» -να μην πάω στην ιστορία της Ελλάδος και όλων των λαών- «πάλεψε τούτος ο λαός για την προκοπή στον τόπο του, για την ελευθερία, για την ανεξαρτησία του χωρίς να διασφαλίσει ότι θα έχει βιβλιάριο ενσήμων και χωρίς να αναζητήσει μια θέση στο δημόσιο». Άλλωστε, όταν παλεύει κανείς για την εθνική ανεξαρτησία και την ακεραιότητα του τόπου, νομίζω ότι πρώτα απ' όλα σκέφτεται ότι μπορεί να χάσει και την ίδια τη ζωή του.

Επομένως περισσεύουν, περιπεύουν τα προνόμια που θα ζητήσει μετά από αυτόν τον πόλεμο. Άλλωστε, υπάρχει μεγάλη πείρα στον τόπο μας, γιατί οι εκατοντάδες χιλιάδες αντιστασιακοί, όχι μόνο δεν βραβεύτηκαν, αλλά κυριολεκτικά κυνηγήθηκαν για να φθάσουν τα τελευταία χρόνια να πεθαίνουν, αδικαιώτως πολλοί, ή αναζητώντας μία δικαίωση που η πολιτεία την μετατρέπει, είτε σε περιπέτεια άγρας ψήφων είτε σε συντάξεις ελεημοσύνης.

Το πρόβλημα, λοιπόν, για μας είναι όλη αυτή η πλήρης προσαρμογή που υφίστανται οι Ένοπλες Δυνάμεις και κατά συνέπεια η άμυνα της χώρας σ' αυτό το επιθετικό σύστημα με πρόσημα την τρομοκρατία ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσχημα

υπάρχει.

Εξίσου βεβαίως τραγικό είναι αυτό το σύστημα των νέων νόμων που ψηφίζονται, όπου πραγματικά μπορούμε να μιλήσουμε για ένα σύγχρονο στρατιωτικό καθεστώς με τον μανδύα του Κοινοβουλίου στο εσωτερικό των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο.

Δεν είναι τυχαίο ότι μέσα σ' αυτά τα πολλά άρθρα των νόμων υπάρχει ένα σαφέστατο άρθρο: Θα υπάγεται στις ποινές και στα αδικήματα της τρομοκρατίας έως και το θάνατο εκείνος ή εκείνοι που θεωρείται ότι με τη δράση τους πλήττουν τις οικονομικές δομές της κοινωνίας. Μία απεργία, για παράδειγμα, σε πολυεθνικές επιχειρήσεις, μητρικές και θυγατρικές, στην Ευρώπη, θαυμάσια μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει τις οικονομικές δομές.

Εμείς βεβαίως δεν φοβόμαστε να πούμε ότι σαφώς παλεύουμε για να πληγούν οι οικονομικές δομές που στηρίζουν τα συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου. Ούτε συζήτηση! Αυτός είναι πολιτικός αγώνας ή δεν είναι; Ή είναι αγώνας που υπάγεται στο ποινικό δίκαιο; Όπως και να το ονομάσετε, εμείς -πιστεύουμε ότι δεν είμαστε μόνοι μας σ' αυτόν τον αγώνα- θα παλέψουμε εναντίον των οικονομικών βάσεων αυτής της κοινωνίας. Είναι και αυτός πολιτικός αγώνας.

Δεν μας βρίσκει και τόσο σύμφωνους η άποψη εκείνη που λέει, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχασε πάλι το τρένο της πρωτοβουλίας σ' αυτόν τον πόλεμο και άφησε την πρωτοκαθεδρία στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Ίσα-ίσα η Ευρωπαϊκή Ένωση συνειδητοποίησε, ότι αυτός ο αγώνας, αυτός ο πόλεμος, δεν είναι ένας πόλεμος κατά της τρομοκρατίας. Είναι ένας πόλεμος που μέσω της τρομοκρατίας οι Ηνωμένες Πολιτείες ήθελαν οπωσδήποτε να εδραιώσουν πιο ηγεμονικά τη θέση τους στον πλανήτη. Αυτόν τον πόλεμο η Ευρωπαϊκή Ένωση μ' αυτήν την έννοια τον φοβήθηκε.

Όμως ποια ήταν η απάντησή της; Δικαίωσε το πρόσχημα του πολέμου. Δίστασε, με εξαίρεση τη Μεγάλη Βρετανία, να στείλει στρατιωτικές δυνάμεις, ενώ από μια πλευρά θα την βοηθούσε στον περιορισμό ενδεχομένων της ηγεμονίας των Ηνωμένων Πολιτειών. Γιατί δεν το έκανε;

Βεβαίως υπάρχει και η άλλη πλευρά. Η πίεση από τους λαούς, η παρακαταθήκη της πείρας δύο παγκοσμίων πολέμων στο χώρο της Ευρώπης. Όμως υπάρχουν και άλλες σκέψεις, οι οποίες δεν είναι σκέψεις που εμείς ανακαλύψαμε, γιατί όσο και αν προσπαθούμε δεν μπορούμε να μπούμε στο μυαλό των Ευρωπαίων ηγετών, αλλά οπωσδήποτε υπάρχουν ανταλλαγές απόψεων, τοποθετήσεις, που δείχνουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ίσως ελπίζει -μπορεί και να μην πέσει έξω σ' αυτό- ότι αυτός ο πόλεμος οπωσδήποτε θα αποτελέσει και μία περιπέτεια για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν θα της δώσει μόνο ηγεμονική θέση. Ενδεχομένως να υπάρχει και απώλεια της ηγεμονίας της από αυτόν τον πόλεμο. Κάθε πόλεμος δεν οδηγεί στο αποτέλεσμα που θέλουν αυτοί που τον διεξάγουν.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σκέφτεται τώρα ότι ίσως, πάνω ακριβώς σ' αυτό το βωμό των θυσιών του αφγανικού λαού, μπορεί και αυτή να επενδύσει με τη μορφή των δήθεν ειρηνευτικών, στρατιωτικών δυνάμεων, αλλά και με άλλους τρόπους, διεκδικώντας τη δική της ηγεμονία.

Το θέμα δεν είναι πόσους πόλους και πόσους ηγεμόνες θα έχουμε σε αυτόν τον κόσμο, αλλά ο κάθε ηγεμόνας, ο κάθε πόλος συσπείρωσης, τι αντιπροσωπεύει; Για μας στις σημερινές συνθήκες δεν είναι εύκολο να διαμορφωθεί ένας παγκόσμιος συνασπισμός. Είναι σαθρός. Οι αντιπαραθέσεις, εντός των δοκιμασμένων στο χρόνο συνασπισμών όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και εντός των προσωρινών τακτικών συνασπισμών, θα οξυνθούν. Και αντιπροσωπεύουν αυτοί οι ανταγωνισμοί νέους γύρους πολέμου. Αυτό που μένει είναι να υπάρξει ένας συνασπισμός των λαών. Αυτός ο συνασπισμός μπορεί να γίνει ενιαίος και αραγής, όσο και αν χρειάζεται πολύς χρόνος και πολλή προσπάθεια, γιατί και οι λαοί δεν αφήνονται μόνοι τους να χτίσουν τους δικούς τους συνασπισμούς.

Ανακεφαλαιώνοντας. Είμαστε ριζικά αντίθετοι και θα παλέψουμε με τις δυνάμεις που έχουμε κατά της ελληνικής συμμετοχής σε ένα τέτοιο πόλεμο και θα παλέψουμε επίσης -πιστεύ-

ουμε ότι δεν είμαστε μόνοι μας- οι νόμοι που ψήφισε η ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Ένωση να μείνουν μόνο στα χαρτιά και να μην περάσουν στην πράξη. Και δεν θα περάσουν, με την απειθαρχία και την απείθεια γενικά σε αυτούς τους νόμους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη συζήτηση την οποία κάναμε για τις εξελίξεις, ο κ. Κωνσταντόπουλος και η κα Παπαρήγα εξέφρασαν μια διαφορετική άποψη από αυτήν που υπερασπίστηκε η Κυβέρνηση.

Είχα πει στην πρωτομιλία μου ότι η τρομοκρατία μας πάει πίσω και πρέπει να αντισταθούμε σε αυτή. Ο κ. Κωνσταντόπουλος συμφώνησε και προσέθεσε ότι ο πόλεμος μας πάει πίσω και ο περιορισμός της δημοκρατίας που γίνεται, συμβαίνει και στη χώρα μας, είναι αρνητικός. Δεν μας είπε όμως τι συνιστά ως πολιτική, τι πρέπει να κάνουμε. Έμεινε σε γενικές διαπιστώσεις.

Υπάρχουν ορισμένες αλήθειες. Η ελευθερία του ενός έχει όριο την ελευθερία του άλλου. Αν κάποιος σε μία πολιτεία δεν σέβεται την ελευθερία του άλλου η πολιτεία τον υποχρεώνει να την σεβαστεί. Το ίδιο ισχύει και στη διεθνή κοινότητα. Μπορεί κάποιος να κρίνει ελεύθερα ότι δεν συμβιβάζονται οι πεποιθήσεις του με τις πεποιθήσεις των άλλων. Μπορεί όμως να επιβάλει την άποψή του με τη βία; Όχι. Μπορεί να επιβάλει την άποψή του χωρίς επιπτώσεις; Όχι. Γι' αυτό λέμε ότι χρειάζεται η αντιμετώπιση και η καταστολή της τρομοκρατίας.

Διαφωνεί ο κ. Κωνσταντόπουλος; Δεν κατάλαβα. Θα άρεσε στο Συνασπισμό να γίνουντι επιθέσεις στα αεροπλάνα, απαγωγές αεροπλάνων χωρίς επιπτώσεις; Αποδέχεται τις επιστολές του άνθρακα από όποιους τρελούς γίνονται και από όπου και αν προέρχονται; Συμφωνεί να έρχεται όποιος θέλει στη χώρα μας με όπλα για να εφαρμόσει όποια πολιτική θέλει; Χαιρετίζει την ανοχή στο οργανωμένο έγκλημα, να λειτουργεί εδώ οποιαδήποτε μαφία πολιτική ή εγκληματική; Δεν κατάλαβα ειλικρινά τι προτείνεται από το Συνασπισμό. Να κηρύξει η Ελλάδα τον πόλεμο στον κ. Μπους; Με αυτό το θέμα άρχισε την ομιλία του. Να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση ασχολήθηκε επανειλημμένα με αυτό το θέμα και στις επανειλημμένες αυτές συζητήσεις πάρθηκαν κοινές αποφάσεις ομόφωνα. Έπρεπε η Ελλάδα να διαφωνήσει, να σταματήσει τα πάντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Έτσι προάγουμε τα συμφέροντα της χώρας; Έτσι γινόμαστε αξιόπιστοι εταίροι και σύμμαχοι σε μια κοινή προσπάθεια να σταθούμε απέναντι σε όλους; Και με ποια δικαιολογία;

Εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι συζητάμε δράσεις, συζητάμε την εξωτερική πολιτική της χώρας, συζητάμε πώς θα εφαρμόσουμε μέτρα τα οποία προάγουν τα συμφέροντά μας και τις επιδιώξεις μας. Δεν συζητάμε συμπεριφορές σε έναν ιδεατό κόσμο, ο οποίος είναι πολύ-πολύ μακριά από αυτό το πράγμα το οποίο υπάρχει, σε έναν κόσμο που δεν καθορίζεται από συμφέροντα, σε έναν κόσμο που δεν υπάρχουν άνισες δυνατότητες, που εμείς είμαστε οι ίδιοι αδύναμοι με άλλες χώρες και μπορούμε να πορευόμαστε όπως θέλουμε. Δεν μπορούμε να πορευόμαστε όπως θέλουμε. Και πρέπει να πορευτούμε μέσα σε μία συγκυρία και σε ορισμένους συσχετισμούς δυνάμεων, για να επιδιώξουμε αυτό που συμφέρει τη χώρα. Η δική μας πολιτική καθορίζεται από το συμφέρον της χώρας και πιστεύουμε ότι εξυπηρετούμε το συμφέρον της χώρας και πολύ αποτελεσματικά.

Ο Συνασπισμός επανέφερε το θέμα της παγκοσμιοποίησης, πιστεύω και μονόπλευρα. Είχα πει στην πρωτομιλία μου ότι υπάρχουν προβλήματα σοβαρά, ότι ο έλεγχος της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας γίνεται ολοένα και πιο επιτακτικός.

Ο νέος γύρος διαπραγματεύσεων στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου δεν ήταν αίτημα μόνο των αναπτυσσόμενων χωρών, ήταν για μια σειρά από προϊόντα και υπηρεσίες και αίτημα των μη αναπτυσσόμενων χωρών. Γιατί λοιπόν να τον αρνούμαστε;

Η Ελλάδα έχει θέσει επίσης στη Διεθνή Κοινότητα, στις Συνόδους Κορυφής, κι εγώ προσωπικά, και το θέμα των χρεών

και της παρακολούθησης των οικονομικών μεταβιβάσεων, οι οποίες θίγουν τις μη ανεπτυγμένες χώρες.

Υπάρχει όμως μία αλήθεια που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε. Μία χώρα μόνη της –και αυτό δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, αφορά και τις ΗΠΑ– δεν μπορεί να ελέγξει την εξέλιξη των παγκοσμίων αγορών. Χρειάζονται περισσότερες χώρες, χρειάζεται μία κοινή προσπάθεια από πολύ περισσότερους.

Ο ισχυρισμός ότι εμείς αγνοούμε το πρόβλημα είναι μία πολύ εύκολη κριτική, η οποία στηρίζεται σε επιθυμίες αλλά όχι και στη διεθνή πραγματικότητα.

Ακούσαμε ότι καταργείται το Σύνταγμα, καταργούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα και στην Ευρώπη και στη χώρα μας, ότι θα πορευτούμε έτσι ακριβώς σε ένα καθεστώς πολέμου ενάντια στα βασικά τα οποία έχει εδώ κατοχυρώσει η χώρα και υπάρχουν στο Σύνταγμα, αλλά καμία συγκεκριμένη αναφορά σε τι, με ποια μέσα ή με ποιες ρυθμίσεις, απ' όσες συζητούνται, γίνεται αυτός ο πόλεμος, ο οποίος καταστρέφει συνολικά τη δημοκρατία, όπως παρουσιάστηκε. Καμία συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένες προτάσεις που γίνονται.

Εγώ, επειδή έτσι γενικά αναφέρονται, θα σας αναφέρω και το γενικό προοίμιο, όπως το υποστήριξε η Ελλάδα και το πέτυχε και εν μέρει η Ελλάδα για όλες τις αποφάσεις:

«Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκφράζονται στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καμία από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαισίου δεν μπορεί να ερμηνευτεί κατά τρόπο ώστε να περιορίζει ή να καταργεί θεμελιώδη δικαιώματα ή ελευθερίες, όπως η ελευθερία του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος κάθε προσώπου να ιδρύει με άλλες συνδικαλιστικές ενώσεις και να προσχωρεί σε αυτές για την υπεράσπιση των συμφερόντων του και του συναφούς δικαιώματος διαδηλώσεως».

Αυτό είναι το προοίμιο. Βεβαίως μπορεί να πει κάποιος ότι δεν έχει σημασία το προοίμιο. Ωραία. Τότε να συζητήσουμε συγκεκριμένα και να ακούσουμε συγκεκριμένα πού διαφωνεί κάποιος και γιατί αυτό το οποίο επιδιώκουμε να ρυθμίσουμε, μετά από πολλές συζητήσεις, οι δεκαπέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κατάργηση της ελευθερίας. Νομίζω ότι αυτές είναι υπερβολές, οι οποίες δεν στέκονται.

Στρατεύματα δεν έχουμε στείλει στο Αφγανιστάν, κύριε Κωνσταντόπουλε, ούτε τίθεται θέμα αποστολής στρατευμάτων. Οι πολεμικές επιχειρήσεις, άλλωστε, έχουν λήξει. Από την άλλη πλευρά, αν έλθει ο καιρός και υπάρχει ανάγκη, στο πλαίσιο ανθρωπιστικής βοήθειας η Ελλάδα θα πράξει πάντα το καθήκον της, όπως το έχει πράξει και σε άλλες περιπτώσεις.

Είναι σαφής η πολιτική μας. Και επειδή με ρωτήσατε για την ανθρωπιστική βοήθεια, η χώρα μας διαθέτει μέχρι στιγμής ποσό 400 εκατομμυρίων δραχμών για την ανθρωπιστική βοήθεια στο Αφγανιστάν. Από το ποσό αυτό τα 200 εκατομμύρια διατίθενται στην Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες και τα άλλα διοχετεύονται μέσω ελληνικών μη κυβερνητικών οργανώσεων. Ελληνικά C-130 μετέφεραν στο Πακιστάν κλινικοσκεπάσματα για τους πρόσφυγες. Το Υπουργείο Εξωτερικών εξετάζει και άλλες δραστηριότητες ανθρωπιστικής βοήθειας, μεταξύ των οποίων και πολιτιστικά θέματα σε σχέση με το Αφγανιστάν.

Από τον κ. Καραμανλή ακούσαμε μία επισκόπηση διαφόρων θεμάτων, από την απασχόληση μέχρι την κοινωνική συνοχή, από την πολιτική στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης μέχρι τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Παρατήρησα ότι από τα είκοσι πέντε λεπτά της ομιλίας του, είναι ζήτημα αν αναφέρθηκε για έξι λεπτά στο θέμα της συζήτησης, στην ουσιαστική συζήτηση.

Αυτό το θεωρεί συμβολή στο διάλογο, όπως θεωρεί συμβολή στο διάλογο ότι τα πάντα ήταν προορισμένα από τη Νέα Δημοκρατία και ανταποκρίνονται στις θέσεις της. Σχεδόν όλα, αν κατάλαβα καλά, ακόμα και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων χωρών ανταποκρίνονται στα συνήματα της παράταξής του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτά τα έχουμε ακούσει και

επ' ευκαιρία της οικονομικής πολιτικής. Μετά την καταγιστική κριτική για την πολιτική μας επί δύο ή τρία χρόνια, την πολιτική που οδήγησε στην ένταξη στην ΟΝΕ, η Νέα Δημοκρατία οδήγηθηκε στην άποψη του αυτόματου πιλότου και τέλος στο ότι όλα αυτά τα οποία έγιναν, ήταν αποδοχή και εφαρμογή των θέσεων της Νέας Δημοκρατίας. Όπως και στην οικονομική πολιτική, που οι απόψεις της Νέας Δημοκρατίας ήταν αντιφατικές και καιροσκοπικές, έτσι και στην εξωτερική πολιτική είναι αντιφατικές και καιροσκοπικές.

Κινείται η Νέα Δημοκρατία από υπερεθνικές εξάρσεις, από τυμπανοκρουσίες για την πρόκληση φόβου σε θέσεις που υποστηρίζει το λαϊκό κόμμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε γενικόλογες πολλές φορές και σιωπή σε σημαντικά θέματα. Πιστεύω ότι στο ουσιαστικό πρόβλημα σήμερα ελάχιστα συνέβαλε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πρώτη μου ομιλία δεν αναφέρθηκα λεπτομερειακά σε θέματα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα ήθελα κλείνοντας να τονίσω ότι ένα συμπλήρωμα απαραίτητο, της πολιτικής που ακολουθούμε, είναι και η πολιτική του να προωθήσουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα μηχανισμούς και όργανα που θα της επιτρέψουν να επεμβαίνει πιο αποτελεσματικά στο διεθνές γίνεσθαι, να επεμβαίνει πιο αποτελεσματικά στη διαχείριση κρίσεων.

Εμείς θέλουμε να προωθηθεί η ανάπτυξη κοινής εξωτερικής πολιτικής, κοινής ευρωπαϊκής άμυνας, γιατί αποτελούν τους κύριους συντελεστές για την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Ένωσης. Όπως ανέφερα ήδη, πρέπει να αναβαθμίσουμε τον ευρωπαϊκό διάλογο και να πιέσουμε για δίκαιη λύση στην αντιπαράθεση Ισραήλ και Παλαιστινίων.

Άλλωστε η Ελλάδα, όπως ξέρετε, έχει οργανώσει μία σειρά από συναντήσεις μεταξύ Παλαιστινίων και Ισραηλινών εδώ στην Ελλάδα και σε αυτές παρέστησαν και ο Πρόεδρος Αραφάτ και ο Σίμον Πέρεζ, ακριβώς για να προωθήσουμε το διάλογο μεταξύ των δύο μερών.

Για τους ίδιους λόγους, της συνεργασίας και της ειρήνης, υποστηρίζουμε τη διεύρυνση της Ένωσης με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, τη Μάλτα και βεβαίως την Κύπρο. Θέλουμε να δημιουργήσουμε στην Ευρώπη μία ευρεία ζώνη δημοκρατίας, σταθερότητας, ειρήνης και ευημερίας χωρίς συγκρούσεις, διακρίσεις κάθε μορφής, κοινωνικούς αποκλεισμούς και διαιρέσεις. Θέλουμε επίσης να ενισχύσουμε στα πλαίσια αυτά την εσωτερική συνοχή και αλληλεγγύη της Ένωσης.

Γι' αυτό και η Ελλάδα δεν ήταν σύμφωνη και αντίθετη σε πρωτοβουλίες που καλλιεργούν τυχαίες διαίρεσεις στο εσωτερικό της Ένωσης, που προωθούνται έξω από το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης. Η έλλειψη αρμοδιότητας της Ένωσης σε θέματα άμυνας, όπως ξέρετε, απετέλεσε την αιτία ορισμένα κράτη-μέλη να πάρουν την πρωτοβουλία για να συνηγορήσουν εκτός θεσμικού πλαισίου της Ένωσης. Η Ελλάδα μαζί με άλλες χώρες αντέδρασαν σ' αυτήν την πρακτική. Δόθηκαν εξηγήσεις, όμως το έλλειμμα παραμένει, το έλλειμμα μιας κοινής πολιτικής, και θέλουμε να θεσπίσουμε θεσμικούς κανόνες για ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της άμυνας, στη βάση της αρχής ότι οι συνεργασίες πρέπει να είναι ανοιχτές για όλους. Είχαμε θέσει το θέμα στη Διάσκεψη της Νίκαιας και θα το θέσουμε και πάλι.

Θέλουμε ως στόχο πολιτικής να αναπτύξουμε τον ευρωμεσογειακό διάλογο, την ενίσχυση των σχέσεων των Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες της Μεσογείου, να προωθήσουμε τα προγράμματα οικονομικής βοήθειας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και ιδίως σε ζώνες αστάθειας, φτώχειας και συγκρούσεων, να συσφίξουμε τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Ισλάμ, με όλες τις χώρες με διαφορετικές πολιτιστικές ταυτότητες και την προώθηση του διαπολιτιστικού διαλόγου. Θέλουμε να προωθήσουμε έτσι μια πολιτική, η οποία θα κατοχυρωθεί και μέσα από τη διακυβερνητική Διάσκεψη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι εξελίξεις που αλλάζουν τον κόσμο αυτή την εποχή απαιτούν από μας και προσπάθεια και ενεργό συμμετοχή. Όχι μονάχα με συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση καταφέρνουμε και προωθούμε την ισχυρή Ελλάδα. Την ισχυρή Ελλάδα δεν μας τη χαρίζει κανείς. Την κατακτούμε και

την κατακτούμε με επιδόσεις, με δημιουργία, με επιτεύγματα σε όλους τους τομείς, με το να είμαστε αντικειμενικά, όχι μονάχα τυπικά συμμετέχοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και ουσιαστικά συμμετέχοι στην εξέλιξη την οποία πραγματοποιεί. Την ισχυρή Ελλάδα τη δημιουργούμε καθημερινά με τη δουλειά μας. Μας εγγυάται και μας εξασφαλίζει την ασφαλή πορεία σε έναν ανασφαλή κόσμο, γι' αυτό είναι καθήκον και αυτό το καθήκον θα το συνεχίσουμε, θα ανταποκριθούμε, θα συνεχίσουμε αυτήν την πορεία με την οποία δημιουργήσαμε τις προϋποθέσεις για να παίζουμε ρόλο και να έχουμε φωνή. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Φαίνεται ότι είναι από τα πιο δύσκολα πράγματα, στην πολιτική μας ζωή, να ακούνε οι κυβερνήσεις και να συνεκτιμούν τον προβληματισμό και τις σκέψεις εκείνων, που έχουν διαφορετικές απόψεις.

Ο κύριος Πρωθυπουργός πιστεύω ότι έκανε ένα απόπειμα, υιοθετώντας τον παραδοσιακό τρόπο διατύπωσης ρητορικών ερωτημάτων: Τι θέλει ο κ. Κωνσταντόπουλος; Να μείνει ατιμώρητη η τρομοκρατία; Τι θέλει; Να στέλνονται οι επιστολές του άνθρακα; Τι θέλει; Να καταρρέουν οι πυργοί και να σκοτώνονται χιλιάδες; Να μην υπάρχει απάντηση και δικαιοσύνη; Και λέω ότι έκανε απόπειμα, γιατί ήδη, υιοθετώντας ένα παραδοσιακό τρόπο εκφοράς του λόγου, ενοχοποιεί την αντίθετη άποψη και βάζει στο στόχαστρο της πολιτικής έκθεσης την κριτική άποψη.

Και για να συνεννοηθούμε: Για μας, για το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου, για την Αριστερά, από θέσεις αρχής, η τρομοκρατία δεν έχει καμία σχέση ούτε με ιδεολογίες ούτε με πολιτισμούς ούτε με θρησκείες, ούτε με δικαιοσύνη. Δεν έχει καμία σχέση με τις μεγάλες αξίες των εθνικοαπελευθερωτικών και κοινωνικών κινημάτων και δεν το ανακαλύψαμε μετά τις 11 Σεπτεμβρίου. Εκείνο το οποίο, όμως, είμαστε υποχρεωμένοι να πούμε, αφού ο κύριος Πρωθυπουργός δεν κατάλαβε τίποτε διαφορετικό, είναι το εξής. Θέλουμε να του πούμε απερίφραστα: Τι πρέπει να κάνει η Κυβέρνηση;

Αντί να προσυπογράφει όσα οι εμπειρογνώμονες έχουν επινοήσει και έχουν τεχνουργήσει, να αντισταθεί και να αξιοποιήσει διαφοροποιήσεις και άλλων κυβερνήσεων. Να αξιοποιήσει τις ενστάσεις των επιστημόνων, των δικαστών, των νομικών, των συνταγματολόγων, των δημοσιολόγων. Να μην προχωρήσει στην προσυπογραφή και την επικύρωση, χωρίς τη συζήτηση από τα αντίστοιχα εθνικά κοινοβούλια, να φέρει το θέμα στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, αξιοποιώντας πρωτοβουλίες ευρωβουλευτών όλων των κομμάτων, που συμφωνούν σε αυτήν την προσέγγιση.

Τι πρέπει να κάνετε; Δηλαδή, διαρκώς αυτό το εκβιαστικό δίλημμα του μονόδρομου; Δεν γίνεται αλλιώς; Γίνεται αλλιώς. Έχετε τη θέληση να το κάνετε;

Εάν έχετε τη θέληση να το κάνετε, κύριε Πρωθυπουργέ, τότε να αξιοποιήσετε πολύ καλά τη συστηματική εργασία που έχει κάνει στα θέματα αυτά η κα Κούφα κατ' ανάθεση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, να αξιοποιήσετε με νηφαλιότητα και με πολιτική διορατικότητα την αγωνία και την ανησυχία διαπρεπών Ελλήνων επιστημόνων, του Χριστόφορου Αργυρόπουλου, του Νίκου Παρασκευόπουλου, του Νίκου Αλιβιζάτου, που ανησυχούν, στο όνομα της κοινωνικής και της δημοκρατικής ευαισθησίας, και ζητούν από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να μην προχωρήσουν άκριτα, και ανιστόρητα στην προσυπογραφή και την επικύρωση τέτοιων «πλαισίων».

Αλλά, εν πάση περιπτώσει, εσείς μεθαύριο στις Βρυξέλλες, αυτό που έχει προετοιμαστεί, θα το υπογράψετε; Διαβάσατε το προσέοιμο. Έχουν μια μεγάλη ευκολία οι κυβερνήσεις να συμφωνούν σε γενικές διακηρύξεις και μετά είτε να μην κάνουν τίποτε για την υλοποίηση των διακηρύξεων είτε να κάνουν ακριβώς το αντίθετο, για να τις κάνουν άχρηστες. Το πλαίσιο που έχετε υπογράψει το ανακινώσατε στον ελληνικό λαό; Το ανακινώσατε στην ελληνική Βουλή; Θα το προσυπογράψετε; Δεσμεύεστε; Εμείς σας λέμε να μην το προσυπογράψετε. Ανακοινώστε

το και ελάτε να το συζητήσουμε εδώ. Με ποιους είστε; Με αυτούς που τεχνουργούν αυτό το πακέτο το αντιτρομοκρατικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με τους επιστήμονες, τους πολίτες, τα κοινωνικά κινήματα, τις κοινωνικές οργανώσεις, που αγωνίζονται για τη διεύρυνση και την εμβάθυνση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών;

Εσείς να πάτε με τους εμπειρογνώμονες της Κομισιόν. Εμείς θα είμαστε με τα κινήματα, που αγωνίζονται για τις εγγυήσεις και όχι για την περιστολή της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών.

Τι πρέπει να κάνετε; Να μην προσχωρήσετε. Να ενημερώσετε, να γίνει συζήτηση. Είναι τόσο επιπόλαιοι οι επιστήμονες, αυτοί τους οποίους σας ανέφερα; Είναι τόσο επιπόλαιοι οι ενστάσεις, που ακούστηκαν μετά από τη σύσκεψη των Υπουργών ότι με τέτοια νομοθετήματα θα δικάζαμε και τους αντιναζιστές για τρομοκράτες και εγκληματίες; Τα ξέρετε αυτά. Και όμως προχωράτε.

Θα ήθελα επίσης, να πω και κάτι ακόμη. Κύριε Πρωθυπουργέ, ο «πόλεμος για την εξάρθρωση της τρομοκρατίας» σημαίνει έναν πόλεμο διάρκειας. Σημαίνει έναν «ιερό πόλεμο του καλού εναντίον του κακού», μια νέα σταυροφορία. Ποτέ δεν ξεμπέρδεψε κανένας με την τρομοκρατία, σε καμία εποχή και με κανένα καθεστώς, μια και έξω.

Εσείς, λοιπόν, στην προοπτική παράτασης και διεύρυνσης του πολέμου τι θα λέτε; «Ναι», να συνεχίζεται ο πόλεμος; Να γίνει στο Ιράκ, να γίνει στη Συρία, να γίνει στο Σουδάν, να γίνει στην Υεμένη; Θα πηγαίνετε από κοντά και θα λέτε διαρκώς «ναι»; Εμείς σας λέμε να μην το λέτε. Να πείτε «όχι».

Και δεν είμαστε εμείς που δεν βάζουμε μπροστά τα συμφέροντα της χώρας. Μόνον εσείς, λοιπόν, προστατεύεται το εθνικό συμφέρον και εμείς είμαστε οι «αντεθνικώς δρώντες». Αξιοποιείτε τις μεγάλες ενστάσεις που υπάρχουν στην Αμερική μέσα και σε όλη την Ευρώπη. Ενεργοποιείτε τον κοινωνικό παράγοντα. Ενεργοποιείτε τα κοινοβούλια. Είναι ιστορική στιγμή για την τύχη των κοινωνιών της Ευρώπης, για το διεθνές σύστημα συλλογικής ασφάλειας.

Εσείς είσατε σε μια θέση εφησυχασμού. Εμείς είμαστε σε μια θέση ανησυχίας και αγωνίας. Από την ανησυχία μας και από την αγωνία μας, θα αντιμετωπίσουμε τον εφησυχασμό σας, γιατί ο εφησυχασμός σας είναι επικίνδυνος.

Και κάτι ακόμη. Η επίκληση του γεγονότος ότι «αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο αντέδρασαν οι πολιτισμένοι» δημιουργεί αυτήν τη νέα σταυροφορία, των φωτισμένων εναντίον των βαρβάρων.

Ήδη προσχωρείτε στην ιδεολογικοποίηση αυτού του πολέμου, ως πολέμου των πολιτισμένων εναντίον των απολίτιστων. Όχι εσείς προσωπικά, αλλά όλη αυτή η συλλογιστική που υιοθετεί την άποψη και το δόγμα του Μπους «ή εναντίον μας ή με μας».

Και κάτι ακόμη. Το ξέρετε και μάλιστα το ξέρετε συστηματικά, γιατί έχετε ασχοληθεί ότι η θεσμοποίηση ενιαίου αντιτρομοκρατικού πακέτου, με κωδικοποιημένο ορισμό και συνοδευτική λίστα στόχων και αδικημάτων θα, οδηγήσει στο μαύρο πίνακα ύποπτων χωρών, επικίνδυνων οργανώσεων και ανεπιθύμητων προσώπων.

Θα αναβιώσει, κύριε Πρωθυπουργέ, ο Ιντεξ της Ιεράς Εξέτασης. Και εγώ σας λέω ευθέως, γιατί τα γνωρίζετε αυτά τα ζητήματα, ως Πρωθυπουργός μην αδικήσετε την προσωπική σας ιστορία, ως Πρωθυπουργός μην πάτε πίσω από τις επιστημονικές σας απόψεις και προσεγγίσεις, ως Πρωθυπουργός μην προσχωρήσετε σε αναγκαιότητες μονοδρόμων, αλλά αξιοποιήστε την εγρήγορση και τη διορατικότητα της δημοκρατικής σας συνείδησης. Γιατί η εγρήγορση και ευαισθησία δημοκρατική έχετε. Μην την αδικήσετε.

Αύριο, στις κοινωνίες της Ευρώπης, κάτω από το μανδύα του πολέμου κατά της τρομοκρατίας, θα εξαπολυθούν οι ελεγχόμενες και εισαγόμενες πολιτικές κρίσεις.

Εγώ, επειδή θέλω να μιλάω ανοικτά, θα πω το εξής: Η χώρα μας είναι σε επικίνδυνη ζώνη, για εισαγόμενη πολιτική κρίση, και για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τις πιέσεις που δεχόμαστε και για την έλλειψη αποτελεσματικότητας στην αντιμετώπι-

ση της εγχώριας τρομοκρατίας και γιατί γύρω από τα σενάρια της τρομοκρατίας επενδύουν αποσταθεροποιητικά κέντρα, βλέψεις και σχεδιασμούς.

Αρα, λοιπόν, ας συνεννοηθούμε στο όνομα και της ιστορικής εμπειρίας όλων και των κοινωνικών αγώνων και της επιστημονικής κατάρτισης όλων. Δεν υπάρχει εκβιαστικό δίλημμα με το θεώρημα ότι η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της τρομοκρατίας προϋποθέτει περιορισμούς των δημοκρατικών εγγυήσεων. Είναι λυμένα αυτά.

Κύριε Πρωθυπουργέ, δεν έχει αυστηρή νομοθεσία το Ηνωμένο Βασίλειο για την τρομοκρατία; Εξουθενωτική. Δεν έχει αυστηρή νομοθεσία για την τρομοκρατία η Ισπανία; Εξοντωτική. Δεν έχει αυστηρή νομοθεσία για την τρομοκρατία η Γερμανία; Αδυσώπητη. Δεν έχει αυστηρή νομοθεσία για την τρομοκρατία η Γαλλία; Ασφυκτική. Το παραπάνω είναι το κερασάκι, που αναζητήθηκε, μετά τα γεγονότα στο Γκέντεμποργκ, όταν με εισήγηση του Σουηδού Υπουργού αποφασίστηκε η δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού καταστολής, για την αντιμετώπιση των κοινωνικών κινημάτων και όλων εκείνων των κοινωνικών διαμαρτυριών σε κάθε ευρωπαϊκή διάσκεψη ή σε σύνοδο κορυφής.

Τελειώνω με μία ακόμη παρατήρηση. Μεθαύριο θα πάτε στις Βρυξέλλες. Για τα θέματα της οικονομικής πολιτικής τι θα υποστηρίξει η Κυβέρνηση; Θα υποστηρίξει το αίτημα για την καθιέρωση του φόρου Tobbin; Θα υποστηρίξει το αίτημα για αναθεώρηση του συμφώνου σταθερότητας έως και την κατάργησή του; Θα υποστηρίξει πολιτικές για κοινωνικά μέτρα αντιμετώπισης των εστιών, που παράγουν εντάσεις και λειτουργούν ως μήτρες της πολυπλόκαμης και σκοτεινής τρομοκρατίας;

Γιατί στην πολυπλόκαμη και σκοτεινή τρομοκρατία, κύριε Πρωθυπουργέ –το ξέρετε και το ξέρουμε όλοι– συνυπάρχουν οι μαφίες του οργανωμένου εγκλήματος, οι μαφίες των μυστικών υπηρεσιών και οι μαφίες των τυφλών φανατικών ή όλων εκείνων αν θέλετε οι οποίοι έχουν ως επιχειρησιακή εμπορική δραστηριότητα την οργανωμένη τρομοκρατική δραστηριότητα. Θα πείτε «ναι» στο φόρο Tobbin; Γιατί η άποψη ότι η οικονομική καθυστέρηση οφείλεται στο τρομοκρατικό χτύπημα, είναι εξωραϊσμός. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι δεν είναι έτσι.

Αρα εμείς σας λέμε τι να κάνετε. Αυτό δεν σημαίνει η Ελλάδα στην απομόνωση, δεν σημαίνει η Ελλάδα μόνη. Σημαίνει η Ελλάδα, στο όνομα των νέων συνθηκών, να ενεργοποιηθεί και να δραστηριοποιηθεί. Μεθαύριο έρχεται ο Πούτιν στην Ελλάδα. Η συνάντηση Η.Π.Α.-Ρωσίας, ΝΑΤΟ-Ρωσίας είναι άλλο πράγμα, από την ανάγκη οικοδόμησης νέων δομών συλλογικής ασφάλειας. Έχετε πρωτοβουλίες; Έχετε καταθέσει στις συνόδους της Ευρωπαϊκής Κορυφής αντίθετες απόψεις και ενστάσεις ή πηγαίνετε εκ προοιμίου με την άποψη «τι να κάνουμε»;

Αν πάτε με το «τι να κάνουμε», τότε θα μείνετε στο μονόδρομο. Επιτρέψτε μας να μην εγκλωβιζόμαστε σ' αυτό το μονόδρομο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Υπουργός Εξωτερικών ζήτησε το λόγο, αλλά με τη συγκατάθεσή του ο κ. Καραμανλής θα μιλήσει για πέντε λεπτά και για δύο λεπτά η κα Παπαρήγα.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αλήθεια πρωτοφανές να μας μέμφεται ο Πρωθυπουργός, γιατί επιμένουμε και προτείνουμε το διάλογο και τη θεσμοθέτηση του διαλόγου. Φοβάμαι ότι είναι βαθύτατη διαφορά νοοτροπίας. Είναι διαφορά νοοτροπίας ανάμεσα σε μια ευαίσθητη δημοκρατική συνείδηση και σε μια νοοτροπία αλαζονείας, σε μία νοοτροπία καθεστωτική. Δεν υπάρχει άλλη εξήγηση. Περίπου με απαξιωτικό τρόπο είπε «Η Νέα Δημοκρατία προτείνει το διάλογο και το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής». Ναι, το προτείνουμε και επιμένουμε. Και υπάρχουν τεράστια θέματα να κουβεντιάστούν: από τα εθνικά μας θέματα –επιμένω σ' αυτό, που σας είπα για την Κύπρο, και λάβετέ το σοβαρά υπόψη σας– μέχρι τα μεγάλα ζητήματα, που αφορούν το μέλλον και την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιατί εκεί υπάρχουν μεγάλα θέματα και επί τροχάδην θα σας τα πω.

Πρώτον, ο ορίζοντάς μας πρέπει να είναι απόλυτα σαφής. Η

ομάδα της ευρωζώνης του ευρώ πρέπει να έχει την πρωτοπορία και των πολιτικών κινήσεων.

Δεύτερον, να κινηθούμε αποφασιστικά με συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση του κοινωνικού προτύπου.

Τρίτον, να διασφαλίσουμε τις συνθήκες εκείνες, που θα διαφυλάξουν τα κεκτημένα των μικρότερων και φτωχότερων χωρών. Δεν μπορεί η διεύρυνση να γίνει στις πλάτες των Ελλήνων, των Ιταλών ή των Ισπανών αγροτών. Το σημειώνω αυτό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Να συμμετάσχουμε μαζί με τις χώρες εκείνες που συμφωνούν –και άρα παίρνουν την πρωτοβουλία– στην κατεύθυνση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Και πέμπτον, να εργαστούμε εντατικότερα για την περαιτέρω ανάπτυξη ευρωπαϊκών μηχανισμών εξωτερικής αλλά και εσωτερικής ασφάλειας. Σας μίλησα ήδη για την ανάγκη της φύλαξης των συνόρων, σας μίλησα ήδη για την ανάγκη ενός ευρωπαϊκού σώματος ακτοφυλακής.

Υπάρχει ένα ερώτημα: σας έθεσα ένα ζήτημα για τον ευρωστράτο και τις απαράδεκτες αξιώσεις της Τουρκίας. Κάτι είπε προ ημερών ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας. Οφείλετε να το επαναλάβετε εδώ. Δεσμεύεστε ότι η Ελλάδα θα ασκήσει βέτο, ώστε να μην μπορέσει ποτέ η Τουρκία να έχει ουσιαστική συμμετοχή στο σχεδιασμό και τις κινήσεις του ευρωστρατού; Είναι καίριας εθνικής σημασίας αυτή η δέσμευση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Μας εμέμφθη επίσης ο Πρωθυπουργός ότι δαπανήσαμε μόνο 6, 8 λεπτά για το κυρίως θέμα. Δεν χρειάζεται να πούμε εμείς, κύριε Πρωθυπουργέ, περισσότερα. Εμείς έχουμε ξεκάθαρες και πάγιες θέσεις. Και έστω κι αν σας είναι ενοχλητικό, είναι βέβαιο ότι σύρεσθε πίσω από αυτές και σ' αυτό το θέμα. Κανονικά έπρεπε να μας ευγνωμονείτε, γιατί σας στηρίξαμε σ' αυτό το θέμα. Φανταστείτε να ήσασταν εσείς Αντιπολίτευση, τι θα γινόταν, όταν εσείς πρωτοστατήσατε στη δημιουργία ενός άκρατου αντιαμερικανισμού.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και καιροσκοπικά βέβαια μετά ήλθατε σ' αυτό το βήμα και ευχαριστήσατε δουλοπρεπώς την αμερικανική κυβέρνηση για τα 'ίμια. Το λέω αυτό, γιατί κάνατε το ατόπημα –και επιμένω σ' αυτό– να μιλήσετε για αντιφατικές και καιροσκοπικές θέσεις και για λαϊκισμό της Νέας Δημοκρατίας. Δεν είναι ημέρα, αλλά με αναγκάζετε να σας πω ότι καιροσκοπισμός και λαϊκισμός είναι να βουλιάζει το «Σάμινα» και να φταίει η άλλη Ελλάδα. Να πνίγονται άνθρωποι στους κατακλυσμούς και να φταίει ο νεκρός. Να φτωχαίνουν οι εργαζόμενοι και οι αγρότες και να φταίει η Νέα Δημοκρατία. Να κάνετε το έγκλημα του Χρηματιστηρίου και να μέμφεσθε πάλι τη Νέα Δημοκρατία. Να καταδικάζετε τους αγρότες στην κατάσταση που βρίσκονται, να μην έχετε δώσει καν μάχες –και προσωπικά είστε υπεύθυνος γι' αυτό, για το βαμβάκι και για τον καπνό– και πάλι να φταίει η Νέα Δημοκρατία. Υπάρχει μία παγκόσμια πρωτοτυπία. Και η παγκόσμια πρωτοτυπία είναι ότι έχουμε μια κυβέρνηση, που δεν κυβερνά, δεν αντιμετωπίζει προβλήματα, αλλά αντιπολιτεύεται την Αντιπολίτευση. Δηλαδή με απλά λόγια, αντί να κάνετε τη δουλειά σας, βρίζετε εμάς. Και αυτό κάνατε σήμερα. Και αν μεν αυτό είναι μια παγκόσμια πρωτοτυπία, έχει καλώς. Όμως θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι αυτό είναι ο ορισμός του λαϊκισμού και του καιροσκοπισμού και γνήσιος εκφραστής του είσθε εσείς, γιατί επιμένετε και το επαναλαμβάνετε συνέχεια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κλείνοντας, θέλω απλώς να σας θυμίσω ότι οφείλετε –το οφείλετε για λόγους πολιτικής, αλλά και ηθικής τάξεως– να πάρετε πίσω αυτήν την κουβέντα, που έχετε εκστομίσει ότι η Νέα Δημοκρατία είναι απειλή για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας. Δεν το λέω, γιατί μας θίγετε. Δεν μας θίγετε. Είναι αστείος, είναι κωμικός ο ισχυρισμός. Το λέω για λόγους πολιτικής και ηθικής τάξεως. Επιτέλους πρέπει να κρατήσουμε τον πολιτικό διάλογο σε ένα στοιχειώδες επίπεδο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η κα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρι -

κής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Ο κύριος Πρωθυπουργός έθεσε ένα σημαντικό ερώτημα: Είναι δυνατόν κάποιος να θέλει να επιβάλει την άποψή του με τη βία; Θα σας απαντήσω με ένα παράδειγμα και νομίζω ότι μπορείτε να καταλάβετε τον προβληματισμό.

Μόλις έγινε το τρομοκρατικό πλήγμα στις 11 Σεπτεμβρίου, την ίδια μέρα σε όλη τη γη φαντάζομαι –κι όχι μόνο στην Ελλάδα– δόθηκε ένα φιλμ, βάσει του οποίου τα παιδιά των Παλαιστινίων, δεκαπέντε με δεκαέξι ετών χόρευαν στους δρόμους της Ραμάλα ή κάπου αλλού, γιατί χάρηκαν που έπεσαν οι πυργoi και υπήρχαν χιλιάδες θύματα. Αυτό το φιλμ έκανε το γύρο του κόσμου και ενοχοποίησε ολόκληρο τον παλαιστινιακό λαό κι όχι μόνο. Πέρασε λίγος καιρός και αποκαλύφθηκε ότι αυτό το φιλμ ήταν φιλμ ψυγείου και δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένα παλαιό φιλμ που έδειχνε την περίοδο πανηγυρισμών κατά τη διάρκεια του πολέμου Ιράκ – Κουβέιτ και τίποτε άλλο.

Τι θα κάνει, λοιπόν, ο λαός ο οποίος βιάζεται κυριολεκτικά; Αυτό που είναι θύματα της βίας τι θα κάνουν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Γεώργιος Παπανδρέου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, άκουσα τη λέξη αλληλεγγύη στην ομιλία του κ. Κωνσταντόπουλου, μια λέξη που κανείς δεν μπορεί παρά να προσυπογράψει. Όμως είναι και μια εύκολη λέξη, γιατί, αν θέλετε να μιλήσουμε για το τι έχει κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση, θα σας πω ότι έχει πολλές φορές σε πολλά διεθνή φόρα στηρίζει το πρόβλημα των φτωχών του τρίτου κόσμου και πολλών άλλων που βρίσκονται στο περιθώριο της διεθνούς κοινότητας.

Όμως το δίλημμα που τίθεται είναι άλλο και μάλιστα μπροστά σε μία χώρα, όπως είναι το Αφγανιστάν, που είχε γίνει εξάρτημα τρομοκρατικών οργανώσεων, με εξαγωγή φανατισμού και βίας, με σαφείς απειλές για νέα χτυπήματα όχι μόνο στις Η.Π.Α., αλλά και σε άλλες μουσουλμανικές χώρες και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η διεθνής κοινότητα δεν θα μπορούσε να μείνει απαθής και να μην απαντήσει. Και η Ελλάδα βρίσκεται σ' αυτήν την ευρύτερη συμμαχία, κάτω βεβαίως από συγκεκριμένες αποφάσεις του Ο.Η.Ε.. Και για το συγκεκριμένο Μπιν Λάντεν και για την τρομοκρατία –απόφαση 1373– και για το δικαίωμα της αυτοάμυνας που παρέχει ο Χάρτης του Ο.Η.Ε.

Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας δεν μπορεί να εξωραϊζει πραγματικότητες ούτε να πλάθει έναν κόσμο αγεληκό, όπως θα τον ήθελε. Παλεύει βεβαίως για τις αρχές της και για τους στόχους της. Αλλά χρειάζεται παράλληλα να παίρνει και αποφάσεις για τις οποίες είναι ενημερωμένη η Αντιπολίτευση. Είχα προσωπικά την ευκαιρία να ενημερώσω όλους τους Αρχηγούς της Αντιπολίτευσης. Θεωρώ την προσπάθεια της Αντιπολίτευσης να μιλήσει και να πει ότι είναι ανεπιμέρωτη και ότι η Κυβέρνηση κινείται στο κενό, ότι δεν είναι αληθής.

Δεν είναι αληθές αυτό που είπε ο κ. Καραμανλής. Γνώριζε και γνωρίζει τις αποφάσεις της Κυβέρνησης. Είχα πολύ χρόνο μαζί του στην εκ βάθεων ενημέρωση για τα θέματα που τρέχουν, όπως βεβαίως και στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής.

Αποφάσεις, λοιπόν, δύσκολες σε ένα πολύπλοκο διεθνές στερέωμα, ένα στερέωμα που αλλάζει, που έχει ρευστότητα και που οι πρώτες μας κινήσεις –όχι μόνο οι ελληνικές, αλλά και της διεθνούς κοινότητας– θα σφραγίσουν μια διαφορετική εποχή, μια νέα εποχή.

Σε αυτή τη διαφορετική εποχή η Ελλάδα έχει το στίγμα της, το δικό της ρόλο, τη δική της ταυτότητα, παίρνει πρωτοβουλίες. Αυτή, όμως, η διακριτή ταυτότητα σημαίνει πρώτα απ' όλα την καλύτερη προστασία των εθνικών μας συμφερόντων και βεβαίως μέσα σε αυτό και την εικόνα της χώρας μας και όχι μόνο. Δεύτερον, την καλύτερη προστασία των αρχών που η χώρα μας ενστερνίζεται. Και τρίτον, την ανάληψη πρωτοβουλιών.

Σε όλα αυτά εμείς απαντήσαμε με ξεκάθαρες θέσεις. Ερωτήματα –που υπήρχαν αρχικώς– και φωνές στη διεθνή σκηνή –τις ακούσατε– που αμφισβήτησαν την ελληνική θέση απέναντι στο θέμα τρομοκρατία. Είναι γνωστή η φιλολογία.

Καθοριστική, λοιπόν, ήταν η ξεκάθαρη ελληνική θέση καταδί-

κης της τρομοκρατίας, η συνεργασία σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, η συνεργασία σε αυτήν τη συμμαχία και η αλληλεγγύη μας με τα θύματα, το λαό και την Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τα μέσα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας: Ποτέ η Ελλάδα δεν είπε ότι τα μέσα είναι αποκλειστικώς στρατιωτικά. Αντιθέτως, στις πρώτες μας δηλώσεις –και τις δικές μου προσωπικά και του Πρωθυπουργού– η ελληνική Κυβέρνηση τόνισε ότι η ανάγκη καταπολέμησης της τρομοκρατίας είναι μία πολύπλευρη προσπάθεια που οπωσδήποτε πρέπει να αγγίξει και κοινωνικές δομές και οικονομικά προβλήματα και πολιτικά προβλήματα που υπάρχουν ανά τον κόσμο.

Αυτή, όμως, η ανάλυση των προβλημάτων που ίσως καλλιεργούν τέτοιου είδους συνθήκες, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να λειτουργήσει ως ηθική δικαιολογία για τρομοκρατικές πράξεις.

Ένα δεύτερο ερώτημα είναι το εξής: Θα υπονομευθούν οι δημοκρατικές μας αρχές με τα μέτρα τα οποία παίρνουμε; Η Ελλάδα από την πρώτη στιγμή τόνισε ότι η μόνη απάντησή μας πρέπει να είναι η ενδυνάμωση και η προστασία των θεσμών και του Διεθνούς Δικαίου, αλλά και κάθε μέτρο υπέρ των δημοκρατικών θεσμών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η λογική μας ήταν απλή και την έχουμε εκφράσει πολλαπλώς σε πάρα πολλές περιπτώσεις, διμερώς και πολυμερώς. Αυτή είναι και η ειδοποιός μας διαφορά με όσους χρησιμοποιούν την τρομοκρατία. Η ειδοποιός μας διαφορά είναι ότι από τη μία μεριά η τρομοκρατική λογική χρησιμοποιεί τη βία, τον αυταρχισμό, τον ολοκληρωτισμό, την εξόντωση κάθε τι του διαφορετικού, είναι μία βαθιά αντιδημοκρατική λογική, ενώ εμείς έχουμε ως αρχές την ειρηνική επίλυση των διαφορών, τον πλουραλισμό, τη συνύπαρξη πολιτισμών, τις δημοκρατικές μας αρχές, την ειρηνική συμβίωση με γειτονικούς λαούς. Δεν υπάρχει πόλεμος πολιτισμών. Υπάρχει, όμως, μία βαθιά ιδεολογική διαφορά. Και αυτή διαπερνά πολλές κοινωνίες.

Σε ό,τι αφορά το δίλημμα ασφάλεια ή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν μπήκαμε σε αυτό το δίλημμα. Το αντίθετο είπαμε. Και ασφάλεια για τον πολίτη μας πρέπει να παρέχουμε και να προστατεύσουμε από την άλλη μεριά τους δημοκρατικούς μας θεσμούς.

Η εντύπωση ότι υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μηχανισμός καταστολής των κοινωνικών κινημάτων, είναι τελείως λαθεμένη, διότι έχω συζητήσει πολλές φορές και έχω συμμετάσχει πολλές φορές στα συμβούλια όλων των ειδών και όλων των θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και μπορώ να σας πω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι εκείνος ο οργανισμός, ο συνασπισμός αν θέλετε χωρών, που περισσότερο από κάθε άλλη χώρα, προωθεί την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών θεσμών σε κάθε μορφή της εξωτερικής της πολιτικής. Το βλέπουμε είτε με τη γειτονική Τουρκία είτε ακόμα και με μακρινές χώρες ανά τον κόσμο.

Είναι αλήθεια βεβαίως ότι οι πιο αναχρονιστικές και ακροδεξιές δυνάμεις στις κοινωνίες μας παίρνουν ως αφορμή τις τρομοκρατικές ενέργειες για να υπονομεύσουν τις δημοκρατικές μας αρχές ή να αναπτύξουν ξενοφοβικές και ρατσιστικές θεωρίες. Αυτή η εξέλιξη, όμως, πρέπει να είναι ένας ακόμα λόγος για τη σθεναρή μας στάση απέναντι και ενάντια στην τρομοκρατία.

Όσον αφορά την Ευρώπη τώρα.

Άκουσα πολλά για την Ευρώπη και έχω απαντήσει πολλές φορές για τη θέση του κινήματός μας, του ΠΑΣΟΚ. Η διαφορά μας με τη Νέα Δημοκρατία, δεν είναι η Ευρώπη, είναι το ποια Ευρώπη προωθούμε. Και αν η Ευρώπη είναι σήμερα αυτό που είναι, με στρατό που προχωρά –να αναπτύξουμε δηλαδή τον ευρωστρατό– με τη βαθιά συζήτηση που γίνεται τώρα για το μέλλον της Ευρώπης, είναι και με την προσφορά της Ελλάδας επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ.

Και είμαστε εμείς, κύριε Καραμανλή, που έχουμε αποδείξει ότι όταν χρειάζεται να προστατεύσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα δεν φοβόμαστε να χρησιμοποιήσουμε το βέτο. Δεν χρειάζεται εσείς να το κραδαίνετε. Αναρωτιέμαι πόσες φορές χρησιμοποίησε το βέτο η Νέα Δημοκρατία.

Θέλω όμως να τονίσω και κάτι ακόμα. Το τρομοκρατικό χτύπημα υπονόμεισε την προοπτική της Ευρώπης. Το αντίθετο. Βλέπουμε μεγαλύτερη προσήλωση στο θέμα της διεύρυνσης, μεγαλύτερη προσήλωση στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική, μεγαλύτερη αποφασιστικότητα για τον ευρωπαϊκό στρατό, μεγαλύτερη συνεργασία στον Τρίτο Παγκόσμιο, εμβάθυνση αν θέλετε σε θέματα όπως η ασφάλεια, η δικαιοσύνη, η λαθρομετανάστευση, η αντιμετώπιση φαινομένων διάδοσης ναρκωτικών, η τρομοκρατία.

Σε ό,τι αφορά το μέλλον της Ευρώπης, διευρύνεται η θεματολογία, δεν συρρικνώνεται, για να δούμε πραγματικές τομές, σημαντικές τομές για μια αυριανή Ευρώπη. Δεν είναι η στιγμή να μπούμε στις λεπτομέρειες.

Σε όλα αυτά, είναι η Ελλάδα που κυβερνήθηκε από το ΠΑΣΟΚ που έχει συνεισφέρει τα μέγιστα σε μια διαφορετική Ευρώπη και έχει βέβαια μέγιστα αξιοποιήσει και τις δυνατότητες της Ευρώπης για την προώθηση των ελληνικών συμφερόντων είτε εσωτερικά με την οικονομική ανάπτυξη, τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, τα μεσογειακά προγράμματα, αλλά βεβαίως και με τα Βαλκάνια.

Εδώ θα ήθελα να μπω και σε ένα άλλο ερώτημα. Η κρίση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί για να αλλάξουν οι σχέσεις σε μια νέα διεθνή πραγματικότητα ειρήνης και συνεργασίας, ξεπεράσματος παλαιότερων εντάσεων, επίλυσης περιφερειακών προβλημάτων. Αυτή ήταν, επίσης η ξεκάθαρη ελληνική θέση: να δούμε παράλληλα δραστηριότητες σε κοινωνικά προβλήματα, την ανακατανομή του πλούτου σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου υπάρχουν πραγματικά μεγάλα ζητήματα.

Ήταν ξεκάθαρη η ελληνική θέση για τα Βαλκάνια. Τονίσαμε την ανάγκη όχι μόνο να μην ξεχαστεί, αλλά να χρησιμοποιηθεί αυτή η διεθνής κρίση για μεγαλύτερη εγρήγορση, μεγαλύτερη υπευθυνότητα όλων των χωρών και πλευρών –η οποία θα έλεγα και επιδεικνύεται– σαφέστατη απόσταση όλων από τρομοκρατικές, βίαιες ενέργειες ως μέσα επίλυσης διαφορών, κάτι που έχει τονιστεί από όλες τις κυβερνήσεις και βεβαίως και από την αλβανική κυβέρνηση με τον πιο έντονο τρόπο. Και βεβαίως τονίσαμε τον καθοριστικό ρόλο μας και τη δική μας ευθύνη στο χώρο των Βαλκανίων.

Ακούω τακτικότητα να λέγεται ότι πρέπει να αναλάβουμε το ρόλο μας, ότι πρέπει να αναβαθμίσουμε το ρόλο της Ελλάδας. Θέλω να ενημερώσω όλους τους συναδέλφους ότι ο ρόλος πια υπάρχει, το διεκδικήσαμε, τον έχουμε.

Ας μη μιλάμε πια για την αναβάθμιση του ρόλου μας. Ας μιλήσουμε για τις ευθύνες πια που έχουμε αναλάβει και αναμένουν από την Ελλάδα, όχι μόνο από την Κυβέρνηση, αλλά από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, για τη σταθερότητα, την ευρωπαϊκή πορεία των Βαλκανίων. Δεν είμαστε απέξω για να μας δώσουν κάποιοι το ρόλο και την ευθύνη. Έχουμε πια αναλάβει και είναι αναγνωρισμένη πια αυτή η ευθύνη την οποία έχει αναλάβει η Ελλάδα, με σημαντικές θα έλεγα επιτυχίες, αλλά και με σημαντικό δρόμο ακόμα σε αυτόν τον τομέα. Όλοι έχουμε ευθύνη και οι κοινωνίες μας και ιδιαίτερα τα κόμματα που μπορούν να συμβάλλουν τα μέγιστα.

Σε ό,τι αφορά την Κύπρο, μιλώντας με τον Κόλιν Πάουελ, με την Καντολίζα Ράις, κάθε άλλο παρά είχα την εντύπωση ότι υποβαθμίζεται το πρόβλημα της Κύπρου. Η Κύπρος προχωρά σταθερά στην ενταξιακή της πορεία και αποτελεί μια σημαντικότητα της ευκαιρία επίλυσης του Κυπριακού όλη αυτή η νέα δυναμική.

Ας ελπίσουμε ότι ο διάλογος ο οποίος γίνεται μέσα στην Τουρκία με τελεσφορήσει θετικά και για την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας, αλλά και για την ουσιαστική βούλησή της για την επίλυση αυτού του μεγάλου προβλήματος που υπάρχει, όχι ως διμερές θέμα, αλλά που επηρεάζει σημαντικά τις διμερείς μας σχέσεις.

Σε ό,τι αφορά τις απειλές, όχι μόνο η Ελλάδα, αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν πάρει σαφείς αποστάσεις από αυτές τις λογικές.

Σε ό,τι αφορά τη λαθρομετανάστευση ο κ. Καραμανλής έκανε πως δεν είδε ότι υπογράψαμε με τον κ. Τζεμ μια πολύ σημαντική συμφωνία για το θέμα της επανεισδοχής των λαθρομεταναστών και παρ' ό,τι δεν έχει κυρωθεί από τη Βουλή, έχει

ήδη εφαρμοστεί τις τελευταίες μέρες, σε θετική συνεργασία με τις τουρκικές αρχές. Αυτά πρέπει να τα χαιρετίζουμε και όχι να τα κρύβουμε, όπως έκανε ο κ. Καραμανλής.

Για την ευρώμυνα οι συζητήσεις με την Τουρκία δεν έχουν καρποφορήσει, δεν φαίνεται να υπάρχει δυνατότητα, τουλάχιστον προς το παρόν, να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση και έτσι βρισκόμαστε σ' αυτό το στάδιο. Όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προχωρήσει στην ανάπτυξη του δικού της στρατού για τις ανάγκες των λεγόμενων Petersberg tasks, δηλαδή ανθρωπιστικής και ειρηνευτικής βοήθειας σε περιοχές όπου υπάρχουν κρίσεις.

Σε ό,τι αφορά τα Βαλκάνια θέλω απλώς πολύ σύντομα να πω ότι με την Αλβανία έχουμε διαμορφώσει τις καλύτερες δυνατές σχέσεις. Η χώρα αυτή, με την ελληνική βοήθεια έχει γίνει πολύ πιο σταθερή οικονομικά και πολιτικά μέσα σε μια ευρωπαϊκή πορεία και μέσα σ' αυτά τα πλαίσια πιστεύουμε ότι διμερή ζητήματα που είναι εκκρεμή, ιδιαίτερα η προστασία της μειονότητάς μας, βαίνουν διαρκώς προς καλύτερευση.

Με τη FYROM οι σχέσεις μας επίσης είναι οι καλύτερες που υπήρχαν ποτέ. Το θέμα του ονόματος, όπως γνωρίζετε, παρ' ό,τι έπεσε η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας πάνω σ' αυτό το ζήτημα ούτε καν κατάφερε να το λύσει. Έτσι, το κληρονομήσαμε εμείς και κάνουμε προσπάθειες προς την κατεύθυνση της επίλυσης αυτού του προβλήματος.

Σε ό,τι αφορά την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, με την απόφαση του Πρωθυπουργού να συγχωνευθούν οι υπηρεσίες για την αναπτυξιακή δραστηριότητα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας με το Υπουργείο Εξωτερικών, πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα σας καταθέσουμε νομοσχέδιο, που θα υλοποιήσει αυτή την ιστορική απόφαση για τα Βαλκάνια.

Σε ό,τι αφορά τις αραβικές χώρες, είναι οι δικές μας ισχυρές θέσεις σε μία δύσκολη εποχή, όταν το παλαιστινιακό δεν ήταν καν στην ατζέντα της διεθνούς κοινότητας, που σήμερα αναγνωρίζονται και έχουν δημιουργήσει ουσιαστικές, σημαντικές σχέσεις με τον αραβικό κόσμο. Παράλληλα, με τις καλές σχέσεις που έχουμε αναπτύξει και με το Ισραήλ, μπορούμε και παίζουμε ένα ρόλο διαμεσολαβητή, αλλά και συμβολής στην ειρηνευτική διαδικασία, και διμερώς και μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θα αναφερθώ στο νέο ρόλο της Ρωσίας. Είχα την ευκαιρία να συναντήσω τον κ. Ιβανώφ και να συζητήσουμε σε βάθος τη νέα προοπτική της ευρωπαϊκής ασφάλειας, κάτι το οποίο όχι μόνο εμείς υποστηρίζαμε και έχουμε υποστηρίξει εδώ και πολλά χρόνια, αλλά μόρεσα να το μεταφέρω από τη Ρωσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Γερμανία, στη Βρετανία και στη Γαλλία, με επαφές που είχα με όλους τους Υπουργούς Εξωτερικών καθώς βεβαίως με τον Κόλιν Πάουελ και την Καντολίζα Ράις στις Ηνωμένες Πολιτείες, υποστηρίζοντας ότι είναι μία ιστορική ευκαιρία ανατροπής παλαιών ταμπού, στερεοτύπων, θέσεων Ρωσίας με τη Δύση, με το NATO, την Ευρωπαϊκή Ένωση, και πιστεύω ότι αυτό βαίνει προς μία καινούρια ιστορική σελίδα.

Θα έχουμε την ευκαιρία να υποδεχθούμε τον κ. Πούτιν που έχει επιλέξει να έρθει στην Ελλάδα. Από τους πρώτους πρωθυπουργούς που συνάντησε ήταν ο Κωνσταντίνος Σημίτης και αυτό δεν ήταν καθόλου τυχαίο. Είχε μια ιδιαίτερα συμβολική σημασία.

Η συμβολή μας στη Μέση Ανατολή είναι συνεχής, με πολλές επαφές τις οποίες κάνουμε, Έχουμε, επίσης, και σε ό,τι αφορά το Αφγανιστάν, αναδείξει από την αρχή το πρόβλημα της ανθρωπιστικής πτυχής, και στον ΟΗΕ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με προσωπικές επαφές με τον κ. Μπραχίμ, ο οποίος συντονίζει εκ μέρους του ΟΗΕ τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν. Ήδη έχουν δοθεί 400 εκατομμύρια δραχμές, σε ανθρωπιστικές δράσεις ελληνικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, ενώ 200 εκατομμύρια δραχμές έχουν δοθεί στην Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες.

Στις συναντήσεις μας στο Ιράν και στο Πακιστάν αναπτύξαμε συνεργασίες και υπογράψαμε ακόμα και ειδικό μνημόνιο στο Ιράν προς αυτήν την κατεύθυνση. Έχουμε αποστολή στα σύνορα του Αφγανιστάν, που συντονίζει τις ενέργειές μας.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε μια περιοχή με πληθυσμούς μουσουλμανικούς, αραβικούς. Η ορθοδοξία εδώ και αιώνες βρίσκε-

ται στα σύνορα Δύσης και Ανατολής. Έτσι λοιπόν απέναντι στη λογική της σύγκρουσης των πολιτισμών, η θέση μας ήταν ξεκάθαρη. Εμείς προτείνουμε το διάλογο των πολιτισμών. Και τον προτείνουμε όχι μόνο ρητορικά, αλλά έχοντας πάρει και εδώ πρωτοβουλίες. Είχα προσωπική συνάντηση με τον Παναγιώτατο Πατριάρχη Βαρθολομαίο και ήδη οργανώνεται στις Βρυξέλλες μια συνάντηση των μονοθεϊστικών θρησκειών -ορθόδοξοι, καθολικοί, προτεστάντες, Εβραίοι, μουσουλμάνοι- προς το τέλος αυτού του έτους, ακριβώς για να αναδείξει ότι μπορούν οι θρησκείες και οι πολιτισμοί να συνδιαλέγονται και όχι να συγκρούονται.

Πρωθήσαμε την ίδια ιδέα στο μεσογειακό Forum που έγινε στο Αγκαντίρ του Μαρόκου. Προτάθηκε η Ελλάδα να αναλάβει να καλέσει όλους τους Υπουργούς Εξωτερικών αυτού του Forum καθώς και διανοούμενους της κάθε χώρας για να χωρήσει και σε πολιτικό επίπεδο αυτός ο διάλογος των πολιτισμών.

Στο Ιράν και στο Πακιστάν δέχθηκαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και με συμμετοχή, αυτήν την πρωτοβουλία μας. Βεβαίως στην πρωτοβουλία μας αυτή μπορεί να προστεθεί και η έννοια της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, μια λογική που νομίζω ότι δίνει ένα νέο στίγμα στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Πρόσφατα υπογράφηκε μια διακήρυξη από δεκαεπτά Υπουργούς των Βαλκανίων, της Μέσης Ανατολής και άλλων χωρών, με αρχή που έγινε από Ελλάδα και Τουρκία, για την προώθηση αυτής της ιδέας. Σήμερα συναντάται ο κ. Ρογκ, ο

Πρόεδρος της ΔΟΕ, με τον Πρόεδρο Μπους για την προώθηση αυτής της ιδέας.

Η Ελλάδα μέσα σε αυτόν τον κόσμο είναι μια χώρα που προωθεί τις αρχές της δημοκρατίας, τις ευρωπαϊκές αρχές, τις αρχές της σταθερότητας και γίνεται μια γέφυρα φιλίας, ειρήνης και συνεργασίας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, η οποία διεξήχθη σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικολάου Κωνσταντόπουλου, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: «Ο Παρατενόμενος πόλεμος στο Αφγανιστάν και η θέση της Ελληνικής Κυβερνήσεως».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.55' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τρίτη 27 Νοεμβρίου 2001 και ώρα 18.00, με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

